

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR	CYNGOR SIR
DYDDIAD	5 MAWRTH 2013
TEITL YR ADRODDIAD	CYLLIDEB 2013-14
PWRPAS YR ADRODDIAD	DELIO GYDA MATERION STATUDOL
ADRODDIAD GAN	PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU)
GWEITHREDU	MABWYSIADU'R PENDERFYNIAD

1. RHAGARWEINIAD

Mae'r Pwyllgor Gwaith wedi llunio eu cynigion i'r Cyngor mewn perthynas â chyllideb 2013-14 a'r strategaeth tymor canol ac amlinellir y rheini mewn adroddiad ar wahân yn enw'r Pwyllgor Gwaith.

I bwrpas mabwysiadu ei gyllideb am 2013-14 a phennu lefel y Dreth Gyngor am y flwyddyn, bydd raid i'r Cyngor Sir fabwysiadu penderfyniad ffurfiol sy'n delio'n fanwl gyda'r holl faterion cysylltiedig.

Yr adroddiad hwn yw fy nghyngor ffurfiol i'r Cyngor yn ei gyfanrwydd ynghylch y gyllideb. Mae'n delio gyda materion statudol a materion eraill y mae'n rhaid rhoi sylw iddynt i gwblhau'r cyngor ar y gyllideb. Bwriedir y bydd y penderfyniad ar y gyllideb ddrafft yn gweithredu cynigion y Pwyllgor Gwaith ac yn cymryd y cyngor hwn i ystyriaeth.

Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar gynigion cyllidebol terfynol y Pwyllgor Gwaith ar y rhagdybiaeth y bydd y rheini yn cael eu cymeradwyo gan y Cyngor. Os bydd unrhyw newidiadau i'r cynigion hyn, efallai y bydd raid i mi ailystyried yr adroddiad hwn. Fel cymorth i mi gyflawni hyn, dywed Rheolau Gweithdrefn y Gyllideb yng Nghyfansoddiad y Cyngor 4.3.2.2.6 bod rhaid cyflwyno rhybudd tri diwrnod gwaith o unrhyw newid.

2. CADERNID YR AMCANGYFRIFON

Dan adran 25 (1)(a) y Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 mae'n rhaid i mi gyflwyno adroddiad i'r Cyngor ar gadernid yr amcangyfrifon a baratowyd wrth lunio'r gyllideb. Mae'r sefyllfa eleni'n fwy heriol i awdurdodau lleol ac atgoffwyd Prif Swyddogion Cyllid gan Brif Weithredwr CIPFA eto eleni o'u dyletswyddau yn hyn o beth. Mae'r asesiad hwn yn crynhoi fy adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith lle rwy'n cyfeirio at y risgiau isod a all gael effaith ar gadernid yr amcangyfrifon:-

Risg chwyddiant;
 Risg cyfraddau llog;
 Risg grantiau;
 Risg incwm;
 Risg optimistiaeth;
 Risg bod yn orofalus;
 Risg Tâl a Graddfeydd;
 Risg llithro ar gyflawni'r arbedion;
 Risgiau sylweddol penodol yn erbyn eitemau nodwyd o incwm a gwariant.

Casglais mai'r risg optimistiaeth a'r risg tâl a graddfeydd oedd y risgiau mwyaf. Wrth edrych ar y sefyllfa ariannol a amcangyfrifir ar gyfer canlyniad 2012-13 a chyfraniad o beidio cyflawni arbedion at hyn, mae risg sylweddol bellach o lithrant yng nghyflawni rhaglen arbedion.

Tynnais sylw hefyd at y risg y bydd angen i'r Cyngor, oherwydd nad yw wedi cwblhau ei adolygiad o gyflogau a graddfeydd a'r ffaith bod ganddo eisoes nifer o hawliadau cyflog cyfartal yn y Tribiwnlys Cyflogaeth, dalu iawndal i staff oherwydd annhegwch honedig ei drefniadau talu. Disgwylir i'r cynigion diwygiedig a weithredwyd yn 2012-13 leihau'r costau staff ond efallai y bydd risg o fwy o hawliadau er bod y risgiau i'r Awdurdod ym mhob senario wedi cael eu hasesu'n ofalus gan y Panel Tâl a Graddfeydd. Mae'r Panel wedi cwrdd yn rheolaidd drwy gydol 2012-13 ac mae wedi argymhell dylai ystyriaethau Arfarnu Swyddi a Thâl Cyfartal gael eu delio gyda'i gilydd. Bellach cytunwyd ar amserlen ar gyfer gweithredu Arfarnu Swyddi a fydd yn cwblhau materion yn Ebrill 2014. Mae Arfarnu Swyddi yn risg hirymaros sydd bellach yn dwyn ffrwyth ac mae'n herio cadernid y gyllideb fel yn y gorffennol. I liniaru hyn, erys cyllideb wrth gefn blynyddol (gostyngwyd i £450k yn 2013-14) tuag at gost y strwythur tâl newydd a chronfa wrth gefn cronedig a fydd, fe ragamcenir, erbyn Mawrth 2013 yn bron i £2.5m. Diwygiwyd y Cynllun Cyllideb Refeniw Tymor Canolig i gwrdd â'r costau rhagamcanedig o weithredu.

Wrth edrych i'r tymor canol, mae risg i'r Awdurdod oherwydd amgylchiadau economaidd cenedlaethol. Gall chwyddiant sy'n cael effaith ar dâl a phrisiau effeithio ar yr hyn y gellir ei fforddio o fewn y cyfansymiau cyllid arwyddol a gyhoeddwyd gan LIC. Gall dirywiad pellach yn yr economi fygwth y cyfansymiau gwario hynny. Mae risg hefyd y gall newidiadau demograffig anffafriol, neu gynnydd sy'n is na'r cyfartaledd o gymharu â gweddill Cymru, ostwng cyfran yr Awdurdod hwn o'r cyfanswm cenedlaethol. Mewn sefyllfa lle nad yw'r bwlch cyllidebol wedi ei bontio ar gyfer 2014-15 a 2015-16, mae rhagolygon o ddirywiad yn golygu bod angen gorgynllunio a gorgyflawni arbedion.

3. DIGONOLRWYDD Y CRONFEYDD ARIANNOL WRTH GEFN

Dan adran 25 (1)(b) Deddf Llywodraeth Leol 2003, mae'n rhaid i mi gyflwyno adroddiad i'r Cyngor ar ddigonolrwydd yr arian wrth gefn. Yn ffurfiol mae hyn yn ymwneud ag arian wrth gefn ar gychwyn ac ar ddiwedd flwyddyn ariannol yn y gyllideb. Unwaith eto, mae Prif Weithredwr CIPFA wedi ein hatgoffa o hyn, ac wedi gwneud sylwadau penodol am yr angen y dylai lefel y balansau fod yn seiliedig ar benderfyniadau lleol.

Sefydlwyd arian wrth gefn clustnodedig i ddelio gydag ymrwymadau, cynlluniau a risgiau hysbys. Wrth asesu lefel yr arian wrth gefn, rydwyl wedi rhagdybio y bydd yr ymrwymadau yn cael eu hanrhydeddu, ac y bydd gweithredu ar y cynlluniau os ydynt yn dal i fod gennym ac rwyf wedi rhagdybio hefyd y bydd y ddarpariaeth ar gyfer risg yn rhesymol o ystyried y maint a'r tebygolrwydd. Wrth asesu'r balansau cyffredinol, rhoddwyd sylw i risgiau ac i ansicrwydd nad oes darpariaeth ar eu cyfer yn yr arian wrth gefn clustnodedig nac yn y gyllideb wrth gefn.

Mae lefel yr arian wrth gefn yn cael ei hadolygu'n rheolaidd. Mae'r asesiad hwn yn dibynnu ar wybodaeth yn fy adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ym mis Rhagfyr 2012 ac a ddiweddarwyd yn fy adroddiad i'r Pwyllgor Gwaith ar 18 Chwefror a gymerodd i ystyriaeth adroddiadau monitro cyllidebol y 3ydd Chwarter o 2012-13.

Yn yr adroddiadau hyn, cyfeiriwyd at:

- Ragamcan y byddai lefel y balansau'n £4.4m erbyn diwedd y flwyddyn - £0.5m yn is na'r swm a gynlluniwyd;
- Bod cronfeydd wrth gefn clustnodedig yn briodol at ei gilydd, er ei fod yn isel o'i gymharu â chynghorau arall, gan nodi nad oes angen mwyach am swm o £0.1m y dywedwyd y byddai ei angen;
- Cronfeydd wrth gefn yr ysgolion yn dod yn fwy amrywiol gyda nifer uwch mewn diffyg.

Mae'r sefyllfa ariannol a ragamcanwyd ar gyfer 2012-13 yn golygu bod y balansau cyffredinol yn is na'r lefel y byddwn yn ei hystyried fel "digonol" o ystyried y sefyllfa economaidd bresennol a'r risgiau ar gyfer blynyddoedd y dyfodol. Mae £500k wedi cael ei neilltuo yn 2013-14 ar gyfer 'cost newid' a fydd yn galluogi rhai o'r prif wasanaethau i drawsnewid sut mae'r gwasanaethau yna'n cael eu darparu. Yn anochel, gyda'r lefel o ostyngiadau a ystyrir fod eu hangen, yn seiliedig ar y rhagamcanion yn y strategaeth tair blynedd, efallai bydd angen newid neu ostwng lefelau staffio. O ganlyniad, rwy'n argymhell neilltuo £1m yn y gyllideb i gyllido costau diswyddo a chostau unwaith ac am byth eraill cysylltiedig.

Mae'r lefel ragamcanedig o falansau cyffredinol o £4.4m yn rhy isel yng nghyd-destun y pwysau economaidd sy'n parhau ac, o ganlyniad, rwy'n argymhell defnyddio £500k i ail-lenwi'r balansau cyffredinol yn 2013-14. Mae'n hanfodol bod system yn ei lle i fonitro cyflawni arbedion eleni a dod â rhaglen o doriadau ychwanegol ymlaen ar gyfer 2014-15 a'r blynyddoedd wedi hynny. Caiff cyflawni'r arbedion yma eu monitro'n agos gan y rheolaeth rhaglen drwy'r Cynllun Trawsnewid. Mae llithrant yn parhau a'r diffyg cyflawni rhaglenni arbedion y flwyddyn flaenorol yn parhau i fod yn heriol, ac mae'n angenrheidiol i roi sylw i'r rhain, yn ogystal â sicrhau cyflawni'r cynigion diweddaraf mewn pryd, er mwyn gynnal cadernid sefyllfa ariannol y Cyngor.

4. SICRHAU'R GYLLIDEB

Unwaith y cytunir ar gyllideb 2013-14 bydd rhaglen effeithlonrwydd ychwanegol i ddatblygu effeithlonrwydd gwasanaethau ar gyfer y tair blynedd nesaf. Yn ogystal, mae rhannau o'r Rhaglen Blaenoriaethau Fforddiadwy i'w harchwilio. Bydd hynny'n gyfle i adolygu'r rhaglen arbedion cyfan ac i sicrhau fod trefniadau cadarn mewn lle i gefnogi'r rhain fel bod modd cyflawni cyllideb y flwyddyn nesaf a blynyddoedd y dyfodol. Yr allwedd i gyflawni'r holl gyllidebau fydd dod â'r cyllidebau sydd mewn diffyg dan reolaeth, gan gynnwys cyllidebau ysgolion. Yn ogystal â chanolbwyntio ar effeithlonrwydd, mae risg amlwg o ran ffynonellau cyllido ac incwm cyffredinol. Cwblhawyd gwaith yn 2012-13 ar nifer o feysydd a ddylai fod wedi eu nodi i gefnogi cyllid ac incwm:

- Prosiect i sicrhau bod cymaint o ddisgyblion â phosib wedi eu cofrestru ar gyfer prydau ysgol;
- Monitro grantiau penodol yn agosach;
- Rhaglen i adolygu disgowntiau Treth Gyngor ac eithriadau;
- Monitro ffioedd a thaliadau yn agosach.

Fel yn 2012-13 mae rhaglen 2013-14 o arbedion ac effeithlonrwydd yn fwy sylweddol nac ym mlynnyddoedd y gorffennol ac yn dod â risgiau ychwanegol gyda hi. Mae'n amlwg y bydd angen rheoli'r rhaglenni arbedion hyn fel rhan sylfaenol o'r trefniadau ar gyfer monitro'r gyllideb gorfforaethol a bydd raid asesu'r risgiau. Bydd angen trefniadau rheoli prosiect cryf a chymorth ariannol ar gyfer y meysydd allweddol a nodwyd fel rhai sy'n risg i'r Cyngor o ran cyflawni'r rhaglen arbedion a'r gyllideb sail, a hynny er mwyn medru cyflawni'r gyllideb gyffredinol. Caiff hyn ei wneud drwy'r trefniadau rheolaeth cynllun a osodir allan yn y Cynllun Trawsnewid newydd. Caiff y rhain eu sefydlu yn o fuan i sicrhau'r defnydd mwyaf posib o adnoddau a sgiliau rheoli prosiect ac ariannol er mwyn rheoli cyllideb y Cyngor.

5. Y CÔD PWYLLOG A RHEOLI TRYSORLYS

Mae'r fframwaith deddfwriaethol a gyflwynwyd dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003 yn gorfodi'r Cyngor i ystyried y Côt Pwylllog yng nghyswllt Cyllid Cyfalaf i Awdurdodau Lleol. Mae'r Pwyllgor Gwaith eisoes wedi rhoddi cadarnhad i hyn. Gofynion pennaf y Côt Pwylllog yw bod awdurdodau yn ystyriol o fforddiadwyaeth a phwyll.

Fforddiadwyaeth

Mae cynigion cyllidebol y Pwyllgor Gwaith yn rhoddi sylw llawn i fforddiadwyaeth. Yn ddiethriad, mae'r gyllideb gyfalaf wedi ei chyllido gan gyfuniad o grantiau allanol, derbyniadau cyfalaf, cronfeydd refeniw a benthyca. Mae cyswllt hanfodol rhwng yr arian a ddisgwylir o grantiau ar y naill law a'r hyn sydd wedi ei gymeradwyo neu'n debygol o fewn rheswm ar y llaw arall; bydd rhai cynigion gwario yn cael eu cynnwys yn y gyllideb gyfalaf ond yn amodol ar dderbyn cadarnhad i'r grantiau: oni cheir cadarnhad i'r grantiau, yna bydd y cynlluniau yn methu. Mae derbyniadau cyfalaf yn seiliedig ar werthiannau a wnaed neu sy'n cael eu gwneud neu sydd wedi eu cynnwys yn y Cytundebau Canlyniadau y cytunwyd arnynt gyda LIC; diystyriwyd symiau a ddisgwylir ond sydd heb eu cadarnhau eto fel rhai pendant, ac unrhyw warged neu ddiffyg yn cael ei gario drosodd i gyllidebau blynyddoedd y dyfodol. Mae cyllid refeniw yn ei le yn gyson gyda'r gyllideb refeniw.

Benthyca Digefnogaeth

Mae'r adroddiad Rheoli Trysorlys yn ymdrin â'r defnydd o fenthyca digefnogaeth. Eleni mae'r defnydd amodol o fenthyca digefnogaeth gan Gronfa'r Cyngor i gefnogi cynlluniau gwario i arbed yn parhau, ond gohiriwyd cynlluniau mwy.

Mae'r Strategaeth Rheoli Trysorlys yn cynnwys cyllid o Fenter Benthyca Llywodraeth Leol am y tair blynedd o 2012-13. Mae rhagamcanion o ran benthyca wedi cynyddu oherwydd amcangyfrifir y bydd yr Awdurdod yn cael cyfran o'r £170m a neilltuwyd i Gymru (hyd at £5.25m). Er derbyniwyd grant refeniw penodol i gwrdd â'r gost a fodelwyd ar gyfer ad-dalu dyledion yn 2012-13, bellach daw hyn yn rhan o Grant Cefnogi Refeniw.

Roedd y strategaeth refeniw tymor canol wedi caniatáu costau cyllido cyfalaf o hyd at £5 miliwn y flwyddyn o fenthyca digefnogaeth ychwanegol er mwyn gwneud iawn am golli cyfalaf LIC ac o gymorth i gyllido'r rhaglen rhesymoli asedau. Mae hwn yn gymorth i ddangos bod benthyca o'r fath yn fforddiadwy. Mae hyn wedi cael ei ohirio i 2014-15. Fodd bynnag, nid yw'r cynllun cyfalaf interim a'r Polisi Rheoli Trysorlys arfaethedig yn rhagdybio y bydd benthyca, ac nid oes gofyn i'r Cyngor ar hyn o bryd awdurdodi'r benthyciad ychwanegol hwn. Dim ond pan fydd cynlluniau penodol ar gyfer gwariant cyfalaf sydd angen y benthyciad hwn fydd gofyn i'r Cyngor awdurdodi hwn.

Cynllun Morgais Awdurdod Lleol

Mae'r Gwasanaeth Tai yn gweithio ar gynnig i gymryd rhan mewn menter genedlaethol i gefnogi darparu morgeisi drwy'r sector bancio i brynwyr tro cyntaf. I bob pwrpas, mae'r Awdurdod yn defnyddio sefyllfa ei fantolen i warantu'r benthyciadau. Eto, nid yw'r Polisi Rheoli Trysorlys arfaethedig yn cymryd yn ganiataol y bydd y fenter hon yn cael ei mabwysiadu'n lleol ac nid oes gofyn i'r Cyngor ar hyn o bryd awdurdodi ei gweithredu. Dim ond pan fydd cynigion pendant yn eu lle fydd y Cyngor yn derbyn cais i'w hawdurdodi.

Strategaeth Rheoli Trysorlys

Mae'r polisiâu Rheoli Trysorlys eleni wedi eu cynnwys fel atodiad i'r adroddiad hwn. Argymhellaf eu mabwysiadu.

6. PENDERFYNIAD Y CYNGOR

Mae penderfyniad drafft y Cyngor yn cynnwys yr holl faterion y mae'n rhaid cael penderfyniad arnynt ac yn codi o gynigion y Pwyllgor Gwaith a'r adroddiad hwn.

Mae'r gofynion o ran cyllideb ddrafft y Cyngor yn cynnwys ardollau ffurfiol y cyrff canlynol:

£	2013-14	Cymhariaeth gyda 2012-13
Awdurdod Tân Gogledd Cymru	3,219,270	3,236,550
Bwrdd Draenio Mewnol Cors Malltraeth	1,870	1,870
Bwrdd Gwarchodwyr Tywyn Trewan	1,500	1,500

ac mae'r penderfyniad drafft yn cynnwys praeseptau Comisiynwr Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru a'r 40 o gynghorau cymuned fel eitemau ar wahân yn 6dd a 7.

7. Y SEFYLLFA GYFFREDINOL

O ystyried y Strategaeth ar gyfer y Gyllideb, y rhagamcanion economaidd a'r sefyllfa yr adroddwyd arni o ran cadernid yr amcangyfrifon a digonolrwydd yr arian wrth gefn, fy argymhelliad i yw na ddylai'r cynnydd yn y dreth gyngor fod yn is na 5% ac na ddylai'r lefel darged ar gyfer y balansau cyffredinol fod yn is na £5m.

CLARE WILLIAMS
PENNAETH SWYDDOGAETH (ADNODDAU)

21 CHWEFROR 2013

DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS

DATGANIAD AR Y STRATEGAETH FUDDSODDI FLYNYDDOL, Y STRATEGAETH DARPARIAETH REFENIW ISAF (DRI) A STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS 2013/14

1. Rhagarweiniad

1.1 Cefndir

Rhaid i'r Cyngor weithredu cyllideb gytbwys sy'n golygu bod rhaid i gyfanswm y refeniw sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn ariannol fod yn ddigonol i gwrdd â gwariant a hefyd, rhaid i'r arian gwirioneddol a ddaw i mewn bod yn ddigonol i gydbwysu'r arian a fydd yn mynd allan. Rhan allweddol o'r gweithgareddau rheoli trysorlys yw sicrhau bod y llif arian hwn wedi ei gynllunio'n ddigonol a bod arian ar gael pan mae ei angen. Caiff arian sydd dros ben ei fuddsoddi mewn gwrthbartion neu offerynnau risg isel sy'n cydfynd â dull risg isel y Cyngor gan sicrhau hylifedd digonol cyn ystyried y dychweliad ar fuddsoddiadau.

Ail brif swyddogaeth y gwasanaeth rheoli trysorlys yw cyllido cynlluniau cyfalaf y Cyngor. Mae'r cynlluniau cyfalaf hyn yn darparu canllawiau ar gyfer anghenion benthycar'r Cyngor, sef cynllunio llif arian ar gyfer y tymor hwy mewn gwirionedd er mwyn sicrhau fod y Cyngor yn gallu cwrdd â'i oblygiadau o ran gwariant cyfalaf. Gall rheoli'r arian tymor hwy olygu trefnu benthyciadau ar gyfer y tymor hir neu'r tymor byr neu ddefnyddio gwargedion llif arian am dymor hwy. O bryd i'w gilydd, gellir ailstrwythuro dyledion i gwrdd â risgiau neu amcanion cost y Cyngor.

Yn benodol, rhaid i awdurdod lleol glandro ei ofynion cyllidebol ar gyfer pob blwyddyn ariannol i gynnwys y costau refeniw sy'n llifo o benderfyniadau ynghylch cyllido cyfalaf. Mae hyn yn golygu bod rhaid cyfyngu:-

- cynnydd mewn costau refeniw yn sgil ffioedd llog uwch, oherwydd benthycar ychwanegol i gyllido gwariant cyfalaf, ac
- unrhyw gynnydd mewn costau rhedeg prosiectau cyfalaf newydd, i lefel sy'n fforddiadwy o ran incwm rhagamcanedig y Cyngor.

Mae Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys yn diffinio'r polisiau ag amcanion y gweithgareddau rheoli trysorlys. Gweler Atodiad 9.

1.2 Gofynion o ran cyflwyno adroddiadau

Rhaid i'r Cyngor dderbyn a chymeradwyo o leiaf dri phrif adroddiad bob blwyddyn sy'n ymgorffori amrediad o bolisiau, amcangyfrifon a ffigyrau gwirioneddol. Rhaid i'r adroddiadau hyn gael eu sgrwtinieddio'n ddigonol gan bwyllgor cyn cael eu hargymell i'r Cyngor. Y Pwyllgor Archwilio sy'n gyfrifol am gyflawni'r swyddogaeth hon.

Dangosyddion Pwyllog a Thrysorlys a'r Strategaeth Trysorlys - Mae'r adroddiad cyntaf a'r un pwysicaf yn cynnwys:-

- y Strategaeth Rheoli Trysorlys (sut bydd y buddsoddiadau a'r benthyciadau'n cael eu trefnu) gan gynnwys dangosyddion trysorlys;
- strategaeth fuddsoddi (canllawiau ynghylch sut y dylid rheoli buddsoddiadau);
- Polisi Darpariaeth Refeniw Isaf (sut mae gwariant cyfalaf gweddilliol yn cael ei drosglwyddo i refeniw dros gyfnod o amser); a
- Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys (diffiniad o'r polisiau ag amcanion y swyddogaeth rheoli trysorlys).

Yn ogystal, mae angen adrodd ar y cynlluniau cyfalaf (gan gynnwys y dangosyddion pwyllog a trysorlys cysylltiedig).

Adroddiad Rheoli Trysorlys Canol Blwyddyn - Bydd hwn yn rhoi diweddariad i'r Aelodau ynghylch cynnydd o ran y sefyllfa gyfalaf, gan ddiwygio'r dangosyddion pwylllog yn ôl yr angen gan nodi a yw'r strategaeth trysorlys yn cwrdd â'i amcanion ynteu a oes angen adolygu unrhyw bolisiau. Bydd yr adroddiadau hyn yn cael eu cyflwyno'n chwarterol, sef yn amlach na'r gofyniad isaf (gyda chwarteri un a tri ond yn cael eu hadrodd i'r Pwyllgor Archwilio).

Adroddiad Trysorlys Blyneddol – Yn hwn, ceir manylion ynghylch detholiad o ddangosyddion pwylllog a thrysorlys gwirioneddol a gweithgareddau trysorlys gwirioneddol o gymharu â'r amcangyfrifon yn y strategaeth.

1.3 Strategaeth Rheoli Trysorlys ar gyfer 2013/14

Mae'r strategaeth a awgrymir ar gyfer 2013/14 mewn perthynas â'r agweddau canlynol o'r swyddogaeth rheoli trysorlys yn seiliedig ar sylwadau'r swyddogion trysorlys ar gyfraddau llog ac ategir at y rhain gan ragolygon o'r farchnad a ddarperir gan ymgynghorydd trysorlys y Cyngor, Sector Treasury Services.

Mae'r strategaeth ar gyfer 2013/14 yn ymwneud â dau brif faes:-

Materion Cyfalaf

- y cynlluniau cyfalaf a'r dangosyddion pwylllog;
- y strategaeth DRI.

Materion rheoli trysorlys

- y sefyllfa gyfredol o ran y trysorlys;
- dangosyddion trysorlys a fydd yn cyfyngu ar risg a gweithgareddau trysorlys y Cyngor;
- y rhagolygon o ran cyfraddau llog;
- y strategaeth fenthyca;
- polisi ar fenthyca o flaen yr angen;
- ail-raglennu dyledion;
- y strategaeth fuddsoddi;
- polisi teilyngdod credyd; a
- polisi ar ddefnyddio darparwyr gwasanaeth allanol.

Mae'r elfennau hyn yn cwrdd â gofynion Deddf Llywodraeth Leol 2003, Côt Pwylllog CIPFA, Canllawiau DRI LIC, Côt Rheoli Trysorlys CIPFA a Chanllawiau Buddsoddi LIC.

1.4 Hyfforddiant

Dan Côt CIPFA mae'n ofynnol fod y swyddog cyfrifol yn sicrhau bod Aelodau â chyfrifoldeb am reoli trysorlys yn derbyn hyfforddiant digonol yn rheoli trysorlys. Mae hyn yn arbennig o berthnasol i Aelodau sy'n gyfrifol am sgrwtini. Yn Hydref 2012, ymgwymerwyd â hyfforddiant Aelodau ar faterion rheoli trysorlys, er mwyn cefnogi rôl sgrwtineiddio Aelodau'r Pwyllgor Archwilio. Trefnir hyfforddiant pellach pan fo'r angen.

O bryd i'w gilydd, fe adolygir anghenion hyfforddi swyddogion rheoli trysorlys.

1.5 Mabwysiadu'r Côt

Rhaid i'r Cyngor nodi a yw wedi mabwysiadu Côt Ymddygiad CIPFA ar Reoli Trysorlys. Mabwysiadwyd Côt gwreiddiol 2001 ar 5 Mawrth 2002 gan y Cyngor llawn, mabwysiadwyd y Côt diwygiedig ar 4 Mawrth 2010 a nawr mae angen mabwysiadu'r Côt cyfredol 2011.

2. Ystyriaethau Cyfalaf

Mae rhagolygon gwariant cyfalaf cyfredol y Cyngor ar gyfer 2013/14 wedi'u nodi isod. O ran y blynyddoedd ar ôl 2013/14 cyfyngir y symiau a ddangosir i ymrwymïadau cyfredol sy'n gysylltiedig â chynlluniau sy'n parhau. Yn ogystal, mae'n ystyried am y rhagdybiaeth bydd 'cyllidebau blynyddol' yn parhau, ar eu lefel 2013-14, y defnyddir yn llawn ym mhob blwyddyn yr arian wrth gefn benthycy digefnogaeth, y gwarir pob blwyddyn £5m yn 2014-15 a 2015-16 ar resymoli asedau, a bod gwariant y CRT yn dilyn y cynllun 30 mlynedd gyfredol.

Y pwyntiau allweddol i'w nodi yw :-

- bydd y rhaglenni'n gyffredinol yn cael eu cyfyngu i'r hyn sy'n fforddiadwy, o ran y gwariant cyfalaf gwirioneddol ac o ran y goblygiadau refeniw (gweler 1.1 uchod);
- bydd y rhaglenni ar gyfer blynyddoedd yn y dyfodol yn cael eu gostwng yn sylweddol o gymharu â'r lefelau cyfredol, yn rhannol oherwydd cwblhawyd Rhaglen Safon Ansawdd Tai Cymru y CRT yn 2012.

£m	2011/12 Gwirioneddol £m	2012/13 Rhagamcanedig £m	2013/14 Amcangyfrif £m	2014/15 Amcangyfrif £m	2015/16 Amcangyfrif £m
CYFANSWM	21.6	25.6	23.9	27.2	16.2

3. Benthycy

Bydd y cynlluniau gwariant cyfalaf sydd yn cael eu gosod allan yn adroddiad ar wahân i'r Pwyllgor Gwaith yn darparu manylion gweithgaredd gwasanaeth y Cyngor. Mae'r swyddogaeth rheoli trysorlys yn sicrhau bod arian parod y Cyngor wedi ei drefnu yn unol â'r codau proffesiynol perthnasol, i sicrhau fod arian parod digonol ar gael i gwrdd â'r gweithgaredd gwasanaeth yma. Bydd hyn yn cynnwys trefnu'r llif arian parod a, lle mae'r cynlluniau cyfalaf ei angen, trefnu'r cyfleusterau benthycy priodol. Mae'r strategaeth yn rhoi sylw i'r dangosyddion trysorlys / pwylllog perthnasol, y sefyllfa dyled gyfredol ac a ragwelir, a'r strategaeth buddsoddi flynyddol.

3.1 Sefyllfa Portffolio ar hyn o bryd

Roedd sefyllfa'r Cyngor o ran y portffolio trysorlys ar 16 Ionawr 2013 fel a ganlyn:-

		Prifswm (£m)	Cyfraddau Cyfartalog (%)
Cyllid Cyfradd Sefydlog	BBGC	96.1	5.53
Cyllid Cyfradd Amrywiol	d/b	0.0	d/b
Cyfanswm y Dyledion		96.1	5.53

BBGC: Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus

Ceir eglurhad manylach ynghylch dyledion allanol yn Atodiad 1.

3.2 Dangosyddion Trysorlys: Cyfyngiadau o ran Benthycy

Mae dyletswydd statudol ar y Cyngor dan Ran 3 y Ddeddf a rheoliadau cefnogol i benderfynu a pharhau i adolygu faint y gall fforddio ei fenthycy. Yr enw ar y swm y penderfynir arno yw "Trothwy Benthycy Fforddiadwy". Yn y Côd Pwylllog, cyfeirir at hyn fel y Trothwy a Ganiateir.

Rhaid i'r Cyngor gymryd y Côd Pwylllog i ystyriaeth wrth bennu'r Trothwy a Ganiateir ac, yn ei hanfod, mae hyn yn golygu bod rhaid iddo sicrhau bod cyfanswm y buddsoddiadau cyfalaf yn cadw o fewn trothwyon cynaliadwy ac, yn benodol, bod yr effaith ar lefel ei dreth gyngor a'i renti cyngor yn y dyfodol yn 'dderbyniol'.

Er mai'r term yw "Trothwy Benthycy Fforddiadwy", mae'r cynlluniau cyfalaf sydd i'w hystyried ar gyfer eu cynnwys yn ymgorffori cyllid o fenthyciadau allanol a mathau eraill o rwymedigaeth, megis trefniadau credyd. Bydd y trothwy a ganiateir yn cael ei bennu, ar sail dreigl, am y flwyddyn ariannol sydd i ddod a'r ddwy flwyddyn ariannol wedi hynny.

3.3 Rhagolygon o ran Cyfraddau Llog

Mae'r Cyngor wedi penodi Sector fel ei ymgynghorydd trysorlys a rhan o'r gwasanaeth yw cynorthwyo'r Cyngor i lunio barn ar gyfraddau llog. Yn Atodiad 3, dygir ynghyd nifer o ragolygon cyfredol y ddinas ar gyfer cyfraddau llog tymor byr (Cyfradd y Banciau) a chyfraddau sefydlog tymor hwy. Yn y tabl isod, ceir barn Sector.

Cyfartaledd Blynyddol (%)	Cyfraddau Banc (%)	Cyfraddau Benthycia BBGC (yn cynnwys addasiad graddfa sicrwydd)		
		5 mlynedd	25 blwyddyn	50 blwyddyn
Rhagfyr 2012	0.50	1.50	3.70	3.90
Mawrth 2013	0.50	1.50	3.80	4.00
Mehefin 2013	0.50	1.50	3.80	4.00
Medi 2013	0.50	1.60	3.80	4.00
Rhagfyr 2013	0.50	1.60	3.80	4.00
Mawrth 2014	0.50	1.70	3.90	4.10
Mehefin 2014	0.50	1.70	3.90	4.10
Medi 2014	0.50	1.80	4.00	4.20
Rhagfyr 2014	0.50	2.00	4.10	4.30
Mawrth 2015	0.75	2.20	4.30	4.50
Mehefin 2015	1.00	2.30	4.40	4.60
Medi 2015	1.25	2.50	4.60	4.80
Rhagfyr 2015	1.50	2.70	4.80	5.00
Mawrth 2016	1.75	2.90	5.00	5.20

Mae adferiad yr economi yn y DU ers 2008 wedi bod yr adferiad gwaethaf a'r un mwyaf araf yn hanes diweddar, er i'r economi ddychwelyd i dyfiant positif yn nhrydydd chwarter 2012. Gwan yw'r rhagolygon tyfiant ac mae gwariant defnyddwyr, yr hyn sy'n gyrru adferiad fel arfer, yn debygol o barhau dan bwysau o ganlyniad i ddefnyddwyr yn canolbwyntio ar ad-dalu dyled bersonol, chwyddiant yn erydu incwm sydd ar gael i'w wario, anhwylder cyffredinol ynglŷn â'r economi ac ofnau cyflogaeth.

Bydd prif yrwyr economi'r DU yn debygol o barhau'n rhai allanol. Mae 40% o allforion y DU yn mynd i'r Parth Ewro, felly mae'r anawsterau yn yr ardal yma yn debygol o barhau i rwystro tyfiant y DU. Mae'r UD, prif economi'r byd, yn wynebu problemau dyled debyg i'r DU, ond maent angen datrys ar frys y clogwyn ariannol nawr mae'r etholiadau Arlywyddol allan o'r ffordd. Bydd y tynhau cyllidol canlyniadol yn yr UD a'r problemau sy'n parhau ym Mharth Ewro yn gwasgu tyfiant y DU ac mae'n debygol gwelwn lithrant yng nghynlluniau i leihau diffyg y DU.

Mae gan y rhagolygon economaidd heriol ac ansicr hyn nifer o oblygiadau o ran rheoli trysorlys:-

- Mae'r problemau o ran dyledion sofran Parth yr Ewro, yn arwydd clir o risg uwch o lawer o wrth bartïon. Mae hyn yn parhau i awgrymu y dylid defnyddio gwrth bartïon ansawdd uwch am gyfnodau byrrach o amser;
- Mae dychweliadau ar buddsoddiadau yn debygol o aros yn weddol isel yn ystod 2013/14 a thu draw;
- Mae cyfraddau llog ar fenthyciadau yn ddeniadol ar hyn o bryd ond maent yn debygol o barhau i fod yn isel am beth amser. Bydd angen monitro'n ofalus amseru unrhyw fenthyciadau;
- Erys cost cyfalaf - bydd unrhyw fenthyciadau a gymerir sy'n arwain at gynnydd mewn buddsoddiadau yn arwain at golled refeniw rhwng y costau benthycia a'r dychweliadau ar y buddsoddiadau.

Mae adolygiad manwl o'r cefndir economaidd cyfredol ynghlwm yn Atodiad 4 yr adroddiad hwn.

3.4 Gofynion Benthycia

Y symudiadau a ragwelir yng ngofyniad cyllido cyfalaf (GCC) y Cyngor yw :-

SYMUDIADAU AMCANGYFRIFIR YNG NGOFYNIAD CYLLIDO CYFALAF A BENTHYCA NEWYDD 2012/13 I 2015/16				
	2012/13 Rhagamcanedig £'000	2013/14 Amcangyfrif £'000	2014/15 Amcangyfrif £'000	2015/16 Amcangyfrif £'000
Symudiad yn y GCC				
Benthyciadau Newydd i gefnogi Gwariant Cyfalaf				
<i>Benthycia gyda Chefnogaeth</i>	3,758	4,820	2,140	2,140
<i>Benthycia digefnogaeth</i>	5,720	6,308	6,850	6,000
Cyfanswm	9,478	11,128	8,990	8,140
<i>Lleihau gan : Isafswm Darpariaeth Refeniw a derbyniadau Cyfalaf wedi eu neilltuo</i>	(4,380)	(4,618)	(5,120)	(5,167)
<i>Symudiad net yn y GCC</i>	5,098	6,510	3,870	2,973
Symudiadau posib yn y benthycia gwirioneddol				
Symudiad yn y GCC (uchod)	5,098	6,510	3,870	2,973
Allanoli benthycia mewnol cyn 2012/13	4,564	-	-	-
Benthycia newydd	6	6,507	7	8
Cyfanswm benthycia newydd posib	9,668	13,017	3,877	2,981

Mae hyn yn ymgorffori effaith llawn y Rhaglen Cyfalaf drafft am 2013/14. Ar gyfer y blynyddoedd ariannol dilynol, cyfyngir benthyciadau newydd i'r dyraniadau datganwyd (dangosol) ar gyfer benthycia gyda chefnogaeth, plws swm blynyddol o £1m o fenthycia digefnogaeth ychwanegol ynghyd a chyfar am dderbyniadau cyfalaf gohiriedig ynghyd ag effaith Menter Benthycia Llywodraeth Leol. Yn ogystal, mae'n rhagdybio bydd y derbyniad cyfalaf o werthu safle Ysgol y Bont gyfredol, fel y cyllidebwyd a bydd o fewn 2014/15, gan ostwng yr angen am fenthycia digefnogaeth yn y flwyddyn yna.

Y tebygolrwydd yw ni fydd y cyfan o'r angen yma'n cael ei ddiwallu gan fenthycia allanol (gweler 3.4.1 isod).

3.5 Y Strategaeth Fenthycia

Ar hyn o bryd mae'r Cyngor mewn sefyllfa o dan-fenthycia. Mae hyn yn golygu bod yr angen am fenthyciadau cyfalaf (sef y Gofyniad Cyllido Cyfalaf), heb ei ariannu'n llawn ac mae dyledion benthycia wedi cael eu defnyddio fel mesur dros dro i gefnogi arian wrth gefn, balansau a llif arian y Cyngor. Mae'r driniaeth hon yn un bwylllog oherwydd bod dychweliadau ar fuddsoddiadau yn isel a risg o ran wrth bartion yn uchel a bwriedir glynu wrthi lle'n briodol (gweler 3.5.1 isod am ystyriaeth fwy manwl o fenthycia mewnol ac allanol).

Yn erbyn y cefndir hwn ar risgiau o fewn y rhagolygon economaidd, mabwysiedir dull pwylllog o ran gweithgareddau trysorlys 2013/14. Bydd y Swyddog Adran 151 yn monitro cyfraddau llog yn y marchnadoedd ariannol ac yn mabwysiadu dull pragmatig at amgylchiadau sy'n newid:-

- Os roedd teimlad bod risg sylweddol o GWYMP sydyn yn y cyfraddau tymor byr a thymor hir, e.e. oherwydd mwy o risg o ddisgyn yn ôl i ddirwasgiad neu risgiau datchwyddiant, yna bydd benthyciadau tymor hir yn cael eu gohirio ac ystyrir newid o gyllido cyfradd sefydlog i fenthycia tymor byr.

- Os roedd teimlad bod risg sylweddol o GYNNYDD llawer mwy yn y cyfraddau tymor hir a thymor byr na'r rhagolygon cyfredol, efallai oherwydd cynnydd mwy na'r disgwyl mewn gweithgareddau economaidd byd-eang neu gynnydd sydyn mewn risgiau chwyddiant, yna byddai sefyllfa'r portffolio yn cael ei hailasesu gyda'r tebygolrwydd o gyllido tymor sefydlog tra byddai cyfraddau llog yn parhau i fod yn weddol isel.

Adroddir ar unrhyw benderfyniadau i'r corff gwneud penderfyniadau priodol pan ddaw'r cyfle nesaf.

Yn wyneb yr uchod, bydd strategaeth fenthyca'r Cyngor yn seiliedig ar y ffynonellau isod yn darparu gwerth:-

- Benthycia dros dro gan y marchnadoedd arian neu awdurdodau lleol eraill;
- Benthyciadau ar gyfraddau amrywiol gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC) am hyd at 10 mlynedd;
- Benthycia am gyfnodau byr o ffynonellau y tu allan i'r BBGC;
- Bydd triniaeth hyblyg i'r cymysgedd o fenthyca mewnol ac allanol (gweler 3.5.1 isod);
- Benthyciadau marchnad cyfradd sefydlog tymor hir, lle mae'r cyfraddau yn llawer is na chyfraddau'r BBGC ar gyfer y cyfnod aeddfedu cyfatebol, a chynnal balans priodol rhwng dyled BBGC a dyled marchnad yn y portffolio dyledion;
- Benthycia gan y BBGC am gyfnodau sy'n llai na 10 mlynedd lle disgwylir i gyfraddau fod yn sylweddol is na'r cyfraddau ar gyfer cyfnodau hwy. Mae hyn yn cynnig amrediad o opsiynau ar gyfer benthycia newydd a fydd yn symud i ffwrdd o ganolbwyntio ar ddyledion tymhorau hwy.

Bydd y Swyddog Adran 151 hefyd yn adolygu cyfleoedd posib i gymryd bondiau neu i fynd ar drywydd trefniadau benthycia cydweithredol arall.

3.5.1 Benthycia mewnol yn erbyn benthycia allanol

Mae'r gymhariaeth rhwng sefyllfaoedd dyled gros a net ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn (mae hyn ar sail cael ei gyllido'n llawn):-

BENTHYCA NET 2011/12 HYD AT 2015/16					
	2011/12 Gwirioneddol £m	2012/13 Rhagamcanedig £m	2013/14 Amcangyfrif £m	2014/15 Amcangyfrif £m	2015/16 Amcangyfrif £m
Cyfanswm benthycia	96,103	105,764	112,274	116,347	119,367
Cyfanswm buddsoddi	16,151	20,967	20,000	20,000	20,000
Benthycia Net	79,952	84,797	92,274	96,347	99,367

Mae'r amodau cyfredol yn nodi bod angen agwedd hyblyg o ran y dewis rhwng benthycia mewnol ac allanol. Mae llawer o'r ffactorau a oedd wrth wraidd y polisi blaenorol i allanoli'r holl fenthyca yn parhau i fod yn ddilys, e.e.

- I warchod y rheini sy'n talu'r dreth gyngor rhag colledion a achoswyd gan y dull o gyfrifo'r Cymhorthdal Cyfrif Refeniw Tai yn y system gyfredol;
- Lleddfu unrhyw faterion hylifedd a achoswyd gan weithredu darpariaethau penodol yn y dyfodol i gyfyngu benthycia digefnogaeth;
- Gan fod y Gyfradd Banc yn parhau i fod yn anarferol o isel yn hanesyddol, erys cyfle unigryw i awdurdodau lleol reoli eu strategaeth o gymryd benthyciadau allanol newydd.

Fodd bynnag, mae rhai cyfyngiadau yn parhau mewn perthynas â'r dull hwn o weithredu, fel y dywedwyd eisoes, e.e.:-

- Gall y polisi olygu bod yn agored i risg credyd, felly bydd raid rheoli'r elfen hon yn ofalus iawn;
- Rhaid parhau i roi sylw manwl i'r gwahaniaeth rhwng y cyfraddau benthyca a'r cyfraddau buddsoddi i sicrhau bod y Cyngor yn cael gwerth am arian unwaith y mae lefel briodol o reolaeth risg wedi ei chyrraedd i sicrhau diogelwch buddsoddiadau.

O blaid mewnnoli, dros y tair blynedd nesaf disgwylir y bydd cyfraddau buddsoddi yn is na'r cyfraddau benthyca tymor hir. Mae hynny'n golygu bod ystyriaethau gwerth am arian yn awgrymu y gellid cael gwerth gorau trwy osgoi benthyca allanol newydd a thrwy ddefnyddio balansau arian parod mewnlol i gyllido gwariant cyfalaf newydd, neu yn lle dyled allanol sy'n aeddfedu (cyfeirir at hyn fel benthyca mewnlol). Byddai hynny'n sicrhau'r arbedion tymor byr mwyaf posib.

Fodd bynnag, rhaid pwysu a mesur arbedion tymor byr a geid trwy osgoi benthyca allanol tymor hir yn 2013/14 yn erbyn y posibilrwydd o gael costau tymor hir ychwanegol, trwy ohirio cymryd benthyciadau allanol newydd nad oes modd eu hosgoi tan yn hwyrach ymlaen pan ragwelir y bydd cyfraddau tymor hir y BBGC yn sylweddol uwch.

Bydd newidiadau posib i Gymhorthdal Tai hefyd yn cael dylanwad ar y balans rhwng allanol/mewnlol, ond disgwylir am ragor o wybodaeth ar y mater hwn gan LIC.

Mae'r Cyngor wedi edrych ar y posibilrwydd o ad-dalu rhai dyledion allanol i'r BBGC yn gynnar er mwyn gostwng y gwahaniaeth rhwng ei sefyllfaoedd debyd gros a net. Fodd bynnag, mae'r ffaith bod y BBGC wedi cyflwyno cyfraddau ad-dalu sy'n llawer is na'r cyfraddau benthyca newydd ym mis Tachwedd 2007, ynghyd â'r ffaith bod y gwahaniaeth rhwng y cyfraddau benthyca newydd ac ad-dalu yn Hydref 2010 yn parhau i ledu, yn golygu o bosib y byddai gweithredu yn y fath modd yn golygu premiymau mawr; mae'n annhebygol y gellid cyfiawnhau lefelau premiwm mor fawr ar sail gwerth am arian. Caiff y sefyllfa hon ei monitro rhag ofn y bod y BBGC yn lleihau'r gwahaniaethau hyn rhyw dro yn y dyfodol.

Yn erbyn y cefndir hwn, byddir yn wylidwrus gyda gweithgareddau trysorlys 2013/14. Bydd y Swyddog Adran 151 yn monitro'r farchnad cyfraddau llog ac yn cymryd agwedd ymarferol tuag at amgylchiadau sy'n newid ac yn rhoi gwybod am unrhyw benderfyniadau i'r corff gwneud penderfyniadau priodol pan ddaw'r cyfle nesaf ar gael.

3.6 Y polisi ynghylch benthyca ymlaen llaw i gwrdd ag anghenion

Ni fydd y Cyngor yn benthyca mwy nag y mae ei angen, na chyn bod angen gwneud hynny, dim ond er mwyn elwa o fuddsoddi'r symiau ychwanegol a fenthycir. Bydd unrhyw benderfyniad i fenthycu ymlaen llaw o fewn amcangyfrifon gofynion cyllido cyfalaf a gymeradwywyd ymlaen llaw a bydd penderfyniadau o'r fath yn cael eu hystyried yn ofalus i sicrhau bod modd dangos gwerth am arian a bod y Cyngor yn gallu sicrhau diogelwch arian o'r fath.

Wrth benderfynu a fydd y Cyngor yn benthyca cyn bod angen gwneud hynny bydd y Cyngor yn:-

- sicrhau bod cyswllt clir rhwng y rhaglen gyfalaf a phroffil aeddfedrwydd y portffolio dyled gyfredol sy'n cefnogi'r angen i fenthycu cyn i'r angen godi;
- sicrhau bod cyfrifoldebau refeniw parhaus sy'n cael eu creu, a'r goblygiadau ar gyfer cynlluniau a chyllidebau'r dyfodol wedi eu hystyried;
- pwysu a mesur y ffactorau economaidd a marchnad a allai gael dylanwad ar ddull ac amseriad unrhyw benderfyniad i fenthycu;
- ystyried manteision ac anfanteision dulliau cyllido eraill;

- ystyried y cyfraddau llog eraill sydd ar gael, y cyfnodau mwyaf priodol i gyllido a'r proffiliau ad-dalu i'w defnyddio;
- ystyried effaith benthyca ymlaen llaw ar falansau arian buddsoddi sy'n cynyddu dros dro (hyd nes y bydd angen cyllido gwariant cyfalaf) a'r ffaith y byddir yn fwy agored yn sgil hynny i risg gwrth barti, a risgiau eraill, a lefel risgiau o'r fath o gofio'r trefniadau sydd wedi eu sefydlu i'w cyfyngu i'r eithaf.

Bydd y risgiau'n gysylltiedig ag unrhyw weithgaredd benthyca o flaen y galw yn amodol ar werthusiad o flaen llaw ac adroddiadau dilynol drwy'r mecanwaith adrodd canol-blwyddyn neu flynyddol.

3.7 Ad-drefnu Dyled

Yn sgil BBGC yn cyflwyno gwahaniaeth yn 2007 rhwng y cyfraddau ar gyfer benthyca newydd a'r cyfraddau ar gyfer ad-dalu dyledion, ynghyd â'r ffaith bod y gwahaniaeth wedi tyfu rhwng cyfraddau benthyca newydd ac ad-dalu ar 20 Hydref 2010, mae ailstrwythuro dyledion trwy fenthyca gan BBGC yn llawer llai deniadol nag yr oedd cyn y digwyddiadau hyn. Yn arbennig, byddai'n rhaid rhoi sylw i'r premiymau mawr a fyddai'n digwydd yn sgil ad-dalu benthyciadau gan BBGC yn gynnar, ac mae'n annhebygol iawn y gellid cyfiawnhau'r rhain ar sail gwerth am arian os byddid yn defnyddio cyllid gan BBGC yn eu lle. Fodd bynnag, efallai y byddai modd gwneud rhai arbedion llog trwy ddefnyddio benthyciadau LOBO (Lenders Option Borrowers Option), a benthyciadau marchnad eraill, mewn ymarferion ad-drefnu yn hytrach na defnyddio benthyciadau BBGC fel ffynhonnell gyllido.

Gan y bydd cyfraddau benthyca tymor byr yn sylweddol rhatach na chyfraddau llog tymor sefydlog hwy, efallai y bydd cyfleoedd i wneud arbedion trwy symud o ddyledion tymor hir i ddyled tymor byr. Fodd bynnag, bydd angen ystyried yr arbedion hyn yn wyneb sefyllfa gyfredol y trysorlys a maint a chost ad-dalu dyledion (h.y. y premiymau a godir).

Bydd y rhesymau dros ad-drefnu yn cynnwys:-

- Cynhyrchu arbedion arian parod ac/neu arbedion llif arian gyda disgownt;
- Cynorthwyo i gwrdd â'r strategaeth trysorlys;
- Gwella balans y portffolio (diwygio'r proffil aeddfedu ac/neu falans yr anwadlwydd ariannol).

Rhoddir ystyriaeth hefyd i nodi a oes posibilrwydd ar ôl i wneud arbedion trwy adael i falansau buddsoddi gostwng trwy ad-dalu dyled yn gynnar oherwydd bod cyfraddau tymor byr ar fuddsoddiadau yn debygol o fod yn is na chyfraddau a delir ar ddyledion cyfredol.

Rhoddir gwybod i'r Pwyllgor Archwilio am yr holl weithgareddau ad-drefnu dyled yn y cyfarfod nesaf ar ôl cymryd y camau.

4. Strategaeth Fuddsoddi Flynyddol

4.1 Sefyllfa Gyfredol y Portffolio

Roedd sefyllfa portffolio trysorlys y Cyngor ar 16 Ionawr 2013 yn cynnwys :-

	Prifswm (£m)	Graddfa Cyfartalog (%)
Adneuon – ar alw i 30 diwrnod	14.4	0.74
Adneuon – tymor sefydlog < 1 blwyddyn	10.0	1.63
Adneuon – tymor sefydlog 1 blwyddyn +	-	-
Cyfanswm adneuon	24.4	1.11

4.2 Polisi Buddsoddi

Mae polisi buddsoddi'r Cyngor yn cymryd i ystyriaeth Ganllawiau Llywodraeth Cymru ar Fuddsoddiadau Llywodraeth Leol ("y Canllawiau") a Chôd Ymarfer Diwygiedig CIPFA 2011 ar gyfer Awdurdodau Lleol ynghylch Rheolaeth Trysorlys mewn Gwasanaethau Cyhoeddus a'r Nodiadau Canllawiau i'r Sectorau eraill. Blaenoriaethau buddsoddi'r Cyngor fydd diogelwch yn gyntaf, hylifedd yn ail ac wedyn elw.

Yn unol â'r uchod, ac er mwyn gostwng risgiau i fuddsoddiadau i'r eithaf, mae'r Cyngor wedi nodi'n glir yr ansawdd credyd isaf sy'n dderbyniol yn achos gwrthbartïon i'w cynnwys ar y rhestr fenthyca (gweler Atodiad 5). Mae'r fethodoleg o ran teilyngdod credyd a ddefnyddir i greu'r rhestr gwrthbartïon yn cymryd ystyriaeth lawn o raddfeydd a rhagolygon a gyhoeddwyd gan y tair asiantaeth graddio ynghyd â dealltwriaeth glir o'r hyn y mae'r rhain yn ei adlewyrchu ym marn pob asiantaeth. Gan ddefnyddio cyfraddau Sector, mae graddfeydd y banciau yn cael eu monitro ar sail amser gwirioneddol gyda manylion am unrhyw newidiadau yn cael eu cyfleu'n electronig wrth i'r asiantaethau roi gwybod am newidiadau.

Ymhellach, mae swyddogion y Cyngor yn cydnabod nad y graddfeydd hyn ddylai fod yr unig beth sy'n penderfynu ar ansawdd sefydliad a'i fod yn bwysig asesu a monitro'r sector ariannol yn barhaus ar sail micro a macro ac mewn perthynas â'r amgylcheddau economaidd a gwleidyddol y mae sefydliadau yn gweithredu y tu mewn iddynt. Bydd yr asesiad hefyd yn cymryd i ystyriaeth wybodaeth sydd yn adlewyrchu barn y marchnadoedd. I'r perwyl hwn, bydd y Cyngor yn ymgysylltu gyda'i ymgynghorwyr i fonitro prisiau marchnad fel "Trosglwyddo Risgiau Credyd" ac yn troshaenu'r wybodaeth honno am ben y graddfeydd credyd. Mae hyn wedi ei integreiddio'n llawn i'r fethodoleg credyd a ddarparwyd gan ymgynghorwyr y Cyngor, Sector, wrth gynhyrchu ei godau lliw sy'n dangos gwahanol lefelau teilyngdod credyd.

Bydd ffynonellau gwybodaeth eraill a ddefnyddir yn cynnwys y wasg ariannol, prisiau cyfraddau a gwybodaeth arall mewn perthynas â'r sector bancio er mwyn sefydlu proses sgrïwtini gadarn ynghylch addasrwydd gwrthbartïon buddsoddi posib.

Nod y strategaeth yw cynhyrchu rhestr o wrthbartïon gyda theilyngdod credyd cryf a fydd hefyd yn sicrhau y bydd modd arallgyfeirio ac osgoi canoli risg mewn un lle.

Bwriad y strategaeth yw sicrhau diogelwch buddsoddiadau a gostwng risgiau i'r eithaf.

Mae offerynnau buddsoddi a nodwyd i'w defnyddio yn y flwyddyn ariannol wedi eu rhestru yn Atodiad 5 dan y categorïau Buddsoddiadau 'Penodedig' a 'Amhenodedig'.

O bryd i'w gilydd, bydd y Cyngor hefyd yn gwneud benthyciadau, adneuon a buddsoddiadau i bwrpas darparu ei wasanaethau. Bydd y trafodion yma angen awdurdod y Cyngor Sir ar gyfer symiau dros £100k. Bydd yr holl drafodion yn amodol ar ansawdd credyd digonol a chymeradwyaeth y Swyddog Adran 151 mewn ymgynghoriad â'r Deilydd Portffolio Cyllid.

4.3 Polisi Teilyngdod Credyd

Bydd y Prif Swyddog Cyllid yn cynnal rhestr gwrthbartïon yn unol â'r meini prawf a osodir allan yn Atodiad 5 ac adolygir y meini prawf a'u cyflwyno i'r Cyngor eu cymeradwyo pan fo'r angen.

Mae'r meini prawf isafswm graddfa yn defnyddio'r dull cyfenwadur lleiaf o ddewis gwrthbartion a'r terfynau gweithredol. Golyga hyn fod defnyddio isafswm meini prawf y Cyngor yn berthnasol i'r raddfa isaf sydd ar gael ar gyfer unrhyw sefydliad. Er enghraifft, petai sefydliad yn cael ei raddio gan ddwy asiantaeth, mae un ohonynt yn cwrdd â meini prawf y Cyngor ond nid yw'r llall, ar sail graddfa credyd, fydd y sefydliad yn disgyn tu allan i'r meini prawf benthycu. Darparir gwybodaeth meini prawf credyd gan Sector, ein hymgynghorwyr trysorlys, ar yr holl wrthbartion gweithredol sy'n cydymffurfio â'r meini prawf isod. Gellir gadael allan o'r rhestr gwrthbartion unrhyw wrthbarti sy'n methu cwrdd â'r meini prawf. Rhoddir gwybod i swyddogion bron ar unwaith ar ôl unrhyw newidiadau, megis newidiadau graddio, gwyllo graddio (hysbysiad o newid tebygol), rhagolygon graddio (hysbysiad o newid tymor hwy posib), ac ystyrir y wybodaeth cyn gweithredu.

Fel haen ychwanegol i'r meini prawf isafswm graddfa credyd a ddisgrifir uchod, mae'r Cyngor hwn hefyd yn defnyddio'r gwasanaeth teilyngdod credyd a ddarperir gan Sector. Mae'r gwasanaeth hwn yn defnyddio dull modelu soffistigedig gan ddefnyddio graddfeydd credyd gan y tair prif asiantaeth graddfeydd credyd - Fitch, Moody's a Standard and Poor's. Yn ychwanegol at hynny, cymerir y camau isod i asesu graddfeydd credyd gwrth bartion:

- ystyrir rhagolygon credyd a gweithgareddau monitro credyd gan asiantaethau graddfeydd credyd;
- Trosglwyddo Risgiau Credyd i roi rhybudd buan am newidiadau tebygol mewn graddfeydd credyd;
- graddfeydd sofran i ddewis gwrthbartion o'r gwledydd sydd fwyaf teilwng i gredyd yn unig.

Mae'r dull modelu hwn yn cyfuno graddfeydd credyd, gweithgareddau monitro credyd a rhagolygon credyd mewn system sgorio sydd wedi ei phwysoli ac sydd wedi ei chyfuno wedyn gyda throshaen o TRC a fydd, yn y pen draw, yn cynhyrchu cyfres o godau lliw i nodi pa mor deilwng o gredyd yw gwrthbartion. Mae'r codau lliw hyn yn cael eu defnyddio gan y Cyngor i gynorthwyo i benderfynu cyfnod amser y buddsoddiadau. Bydd y Cyngor, felly, fel arfer yn defnyddio gwrthbartion o fewn y cyfnodau canlynol:

- Melyn 5 mlynedd
- Piws 2 flynedd
- Glas 1 flwyddyn (ond yn berthnasol i Fanciau DU a wladolwyd neu a led wladolwyd)
- Oren 1 flwyddyn
- Coch 6 mis
- Gwyrdd 3 mis
- Dim Lliw Dim i'w ddefnyddio heb ganiatâd penodol y Swyddog Adran 151

Mae gwasanaeth teilyngdod credyd y Sector yn defnyddio amrediad ehangach o wybodaeth na dim ond graddau sylfaenol a thrwy ddefnyddio'r system sgorio yn ôl risg, nid yw'n rhoi sylw gormodol i raddfeydd un asiantaeth yn unig.

Bydd yr holl raddfeydd credyd yn cael eu monitro'n wythnosol. Caiff y Cyngor wybod am newidiadau i raddfeydd y tair asiantaeth trwy ei ddefnydd o wasanaeth teilyngdod credyd y Sector.

- os bydd graddio i lawr yn golygu na fydd cynllun y gwrthbarti/cynllun buddsoddi pellach yn cyfarfod â meini prawf sylfaenol graddfa credyd y Cyngor, bydd ei ddefnyddio ymhellach ar gyfer buddsoddi newydd yn dod i ben ar unwaith, heblaw ei fod wedi ei gymeradwyo; a
- yn ychwanegol at ddefnyddio graddfeydd credyd, bydd y Cyngor yn derbyn gwybodaeth am symudiadau mewn TRC yn erbyn y meincnod iTraxx a data arall am y farchnad yn wythnosol. Fe all symudiadau eithafol yn y farchnad olygu israddio sefydliad neu ei ddileu oddi ar restr fenthycu'r Cyngor.

Cyfeirir hefyd at ddata a gwybodaeth y farchnad, gwybodaeth am gefnogaeth y llywodraeth i fanciau a graddfeydd credyd y gefnogaeth honno.

4.4 Cyfyngiadau Gwlad

Mae'r Cyngor wedi penderfynu na fydd ond yn defnyddio gwrthbartion cymeradwy o wledydd gyda graddfa credyd sofran o AA- yn ôl Graddfeydd Fitch (neu asiantaethau cyfatebol eraill os na fydd Fitch yn ei ddarparu). Fe welir rhestr o'r gwledydd sy'n gymwys trwy ddefnyddio'r meini prawf credyd hyn ar ddyddiad yr adroddiad yn Atodiad 6. Bydd swyddogion yn ychwanegu neu'n tynnu oddi ar y rhestr pe bai'r graddfeydd yn newid yn unol â'r polisi hwn.

4.5 Strategaeth Fuddsoddi

Graddfeydd mewnol: Yn seiliedig ar ragamcan o'r llif ariannol, mae'r Swyddog Adran 151 rhagweld y bydd y balansau ariannol fydd ar gael yn 2013/14 hyd at £30m ar gyfartaledd ac y byddant rhywle rhwng £15m a £35m. Mae'r amcangyfrif yn seiliedig ar y balansau ariannol o £30m sydd ar gael ar gyfartaledd y flwyddyn hon hyd yma (gydag ystod o £16m i £34m). Mae yna falans craidd o hyd at £15m ar gael ar gyfer buddsoddi dros gyfnod o 2-3 blynedd. Bydd buddsoddiadau'n cael eu gwneud gan gyfeirio at y balans craidd a'r gofynion llif ariannol a'r rhagolygon o ran cyfraddau llog tymor byr (h.y. graddfeydd buddsoddi hyd at 12 mis).

Ar ddyddiad yr adroddiad yma, nid oedd y Cyngor yn dal unrhyw fuddsoddiadau gyda chyfnod aeddfedrwydd o fwy na blwyddyn.

Disgwyliadau o ddychweliadau ar fuddsoddiadau: Mae Graddfa Llog y Banciau wedi parhau ar 0.50% ers Mawrth 2009. Rhagwelir y bydd Llog y Banciau'n dechrau codi yn chwarter 4, 2014. Mae'r rhagolygon am raddfa'r Banc am y flwyddyn ariannol a ddaw i ben ym Mawrth fel a ganlyn:-

- **2012/ 2013** 0.50%
- **2013/ 2014** 0.50%
- **2014/ 2015** 0.75%
- **2015/ 2016** 1.75%

Mae yna risgiau at i lawr i'r rhagamcanion hyn (h.y. oedi pellach gyda'r cynnydd yng ngraddfa Llog y Banc) pe bai twf economaidd yn parhau'n wan am gyfnod hirach na'r disgwyl. Fodd bynnag, pe bai twf yn pigo i fyny yn gynt na'r disgwyl fe allai fod yna risg at i fyny, yn arbennig pe bai rhagolygon chwyddiant Banc Lloegr am y ddwy flynedd nesaf yn uwch na graddfa darged Banc Lloegr o 2%.

Bydd y Cyngor yn osgoi cloi arian i fyny mewn cytundebau tymor hirach tra bo graddfeydd buddsoddi i lawr i lefelau hanesyddol isel iawn oni bai bod graddfeydd deniadol eithriadol ar gael sy'n gwneud buddsoddi tymor hirach yn werth chweil.

Mae graddfeydd yr enillion a'r arian a fuddsoddwyd am gyfnodau hyd at 3 mis yn ystod bob blwyddyn ariannol am y 4 mlynedd nesaf fel a ganlyn:

2012/13	0.50%
2013/14	0.50%
2014/15	0.60%
2015/16	1.50%

Ar gyfer ei falansau sy'n cael eu cynhyrchu gan lif arian, bydd y Cyngor yn ceisio defnyddio ei gyfrifon busnes mynediad ar unwaith ac wrth gefn, ac adneuo cyfnod byr (tros nos i dri mis) er mwyn elwa o log cyfansawdd.

4.6 Adroddiad buddsoddi diwedd blwyddyn

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, bydd y Cyngor yn adrodd yn ôl ar ei weithgareddau buddsoddi fel rhan o'i Adroddiad Trysorlys Blyneddol.

4.7 Rheolwyr Cronfeydd Allanol

Nid yw'r Cyngor wedi penodi rheolwyr cronfeydd allanol. Byddir yn cadw'r angen i wneud hyn dan sylw a bydd adroddiad yn cael ei roi gerbron y Pwyllgor Gwaith cyn y gwneir unrhyw benodiad o'r fath.

4.8 Polisi ar ddefnyddio darparwyr gwasanaeth allanol

Er mwyn gallu prynu sgiliau ac adnoddau arbenigol, mae'r Cyngor yn defnyddio Sector Treasury Services fel ei ymgynghorwyr allanol ar reoli'r trysorlys. Mae telerau eu penodiad a'r dulliau a ddefnyddir i asesu eu gwerth wedi'u cytuno a'u cofnodi'n gywir ac maent yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Mae'r cyfrifoldeb terfynol am benderfyniadau rheoli'r trysorlys yn parhau gyda'r Cyngor.

4.9 Dirprwyo

Fe welir cynllun dirprwyo Rheoli'r Trysorlys a rôl y Swyddog Adran 151 yn Atodiad 8.

ATODIADAU

1. Proffil aeddfedu benthyciadau.
2. Datganiad Polisi DRI.
3. Rhagolygon cyfraddau llog.
4. Cefndir economaidd.
5. Buddsoddiadau penodedig ac amhenodedig/Rhestr Benthycia Cymeradwyedig.
6. Gwledydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer buddsoddiadau.
7. Cynllun dirprwyo rheoli'r trysorlys a rôl y swyddog cyllid 151.
8. Egwyddorion Allweddol Rheoli Trysorlys.
9. Datganiad Polisi Rheoli Trysorlys.
10. Dangosyddion Pwyllog A Thrysorlys – **I'W GADARNHAU GAN Y CYNGOR**

ATODIAD 1/APPENDIX 1

DADANSODDIAD BENTHYCIADAU YN AEDDFEDU 2012/13 YMLAEN/ LOANS MATURITY ANALYSIS 2012/13 ONWARDS						
	PWLB Aeddefedu/ PWLB Maturity £'000	PWLB EIP/ Annuity/ PWLB EIP/ Annuity £'000	Benthyciadau Marchnad/ Market Loans £'000	PWLB Amrywiol/ PWLB Variable £'000	Cyfanswm yn Aeddfedu/ Total Maturing £'000	%YN Aeddfedu o'r Cyfran yn sefyll/ Maturing of Total Outstanding %
2012/13	0	6	0	0	6	0.0
2013/14	6,500	7	0	0	6,507	6.8
2014/15	0	7	0	0	7	0.0
2015/16	0	8	0	0	8	0.0
2016/17	0	9	0	0	9	0.0
2017/18	5,500	9	0	0	5,509	5.7
2018/19	5,000	10	0	0	5,010	5.2
2019/20	5,000	11	0	0	5,011	5.2
2020/21	4,500	12	0	0	4,512	4.7
2021/22	0	14	0	0	14	0.0
2022/23	2,285	15	0	0	2,300	2.4
2023/24	1,854	16	0	0	1,870	1.9
2024/25	0	18	0	0	18	0.0
2025/26	0	20	0	0	20	0.0
2026/27	854	22	0	0	876	0.9
2027/28	1,675	24	0	0	1,698	1.8
2028/29	0	26	0	0	26	0.0
2029/30	854	21	0	0	875	0.9
2030/31	0	15	0	0	15	0.0
2031/32	1,281	9	0	0	1,290	1.3
2032/33	0	8	0	0	8	0.0
2033/34	0	0	0	0	0	0.0
2034/35	0	0	0	0	0	0.0
2035/36	0	0	0	0	0	0.0
2037/38	0	0	0	0	0	0.0
2039/40	5,000	0	0	0	5,000	5.2
2040/41	3,500	0	0	0	3,500	3.6
2045/46	0	0	0	0	0	0.0
2047/48	0	0	0	0	0	0.0
2050/51	2,000	0	0	0	2,000	2.1
2052/53	28,238	0	0	0	28,238	29.4
2054/55	3,000	0	0	0	3,000	3.1
2055/56	3,500	0	0	0	3,500	3.6
2056/57	5,000	0	0	0	5,000	5.2
2057/58	8,513	0	0	0	8,513	8.9
2059/60	1,763	0	0	0	1,763	1.8
	95,816	287	0	0	96,102	100.0
Cyfartaledd bywyd (blynyddoedd)/ Average life(years)	25.64	11.84	0.00	0.00	25.60	
Cyfartaledd graddfa (%)/ Average rate (%)	5.52	9.41	0.00	0.00	5.53	

Datganiad Polisi Darpariaeth Refeniw Isafswm 2013/14

Fe weithredodd y Cyngor y cyfarwyddyd Darpariaeth Refeniw Isaf (DRI) newydd yn 2008/09 a bydd yn asesu'r DRI yn 2013/14 gan roi sylw i'r prif argymhellion a geir yn y cyfarwyddyd a ryddhawyd gan Weinidogion Cymru dan adran 21(1A) Deddf Llywodraeth Leol 2003. Mae hyn yn berthnasol i Gronfa'r Cyngor yn unig ac nid i'r CRT.

Bydd y rhan fwyaf o'r DRI am 2013/14 yn ymwneud â'r cyfrifoldeb dyled hanesyddol a fydd yn parhau ar raddfa o 4% o'r Angen Ariannu Cyfalaf (yn unol ag opsiwn 2 y cyfarwyddyd). Bydd peth gwariant, yn gyffredinol y gwariant a gyllidir o fenthycy digefnogaeth, ac a adlewyrchir o fewn y cyfrifoldeb dyled ar 31 Mawrth 2007, yn destun DRI (o dan opsiwn 3) yn unol â'r dull bywyd ased sydd wedi'i nodi isod.

Er bod y rheoliadau'n rhoi disgrisiwn i godi DRI ar wariant newydd naill ai ar 4% fel cynt, neu yn ôl hyd fywyd amcangyfrifedig yr ased, bydd y DRI fel arfer yn cael ei osod ar 4%. Fodd bynnag, bydd gwariant a ariannwyd trwy fenthycy digefnogaeth yn cael ei godi yn unol â'r dull bywyd ased. Bydd y gwahaniaeth hwn yn cael ei gadw mewn golwg.

O dan y dull Bywyd Ased, mae DRI yn cael ei godi dros gyfnod sydd yn cyfateb yn rhesymol gyda'r bywyd defnyddiol a ragamcener sy'n berthnasol i natur y gwariant, gan ddefnyddio'r dull rhandaliad blynyddol cyfartal. Er enghraifft, bydd gwariant cyfalaf ar adeilad newydd, neu ar ailwampio neu wella adeilad yn gysylltiedig â'r amcangyfrif o fywyd yr adeilad hwnnw.

Y Swyddog Adran 151 fydd yn penderfynu ar gyfnodau bywyd a amcangyfrifir. I'r graddau nad yw gwariant yn golygu creu ased a'i fod o fath sy'n destun cyfnodau bywyd a amcangyfrifir y cyfeirir arnynt yn y cyfarwyddyd, bydd y cyfnodau hyn fel arfer yn cael eu mabwysiadu gan y Cyngor. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i benderfynu ar gyfnodau bywyd defnyddiol a DRI pwyllog mewn amgylchiadau eithriadol lle na fyddai argymhellion y cyfarwyddyd yn briodol.

Bydd y Swyddog Adran 151 yn penderfynu beth yw'r defnydd priodol a phwylllog o'r eithriad ym mharagraff 13 i ohirio codi DRI tan y flwyddyn sy'n dilyn yr un y daeth yr ased yn weithredol.

Oherwydd nad yw rhai mathau o wariant cyfalaf a wneir gan y Cyngor yn rhai y gellir eu cysylltu ag ased unigol, bydd bywydau ased yn cael eu hasesu ar sail sydd yn adlewyrchu'n fwyaf rhesymol y cyfnodau o fudd y rhagwelir y byddant yn codi o'r gwariant. Hefyd, pa fath bynnag o wariant ydyw, bydd yn cael ei grwpio gyda'i gilydd mewn dull sy'n adlewyrchu natur prif elfen y gwariant ac ni fydd yn cael ei rannu ond mewn achosion lle ceir dwy neu fwy o brif elfennau gyda bywydau economaidd defnyddiol sy'n sylweddol wahanol.

Mae rhan y Cyfrif Refeniw Tai o'r Gofyniad o ran Ariannu Cyfalaf yn gyffredinol yn destun taliad 2% DRI; ond bydd benthyca digefnogaeth yn cael ei godi ar refeniw CRT dros gyfnod byrrach yn unol â'r cynllun busnes 30 blynedd a gymeradwywyd.

Rhagolygon Graddfeydd Llog 2013-2016/ Interest Rate Forecasts 2013 – 2016

Sector's Interest Rate View														
	Now	Mar-13	Jun-13	Sep-13	Dec-13	Mar-14	Jun-14	Sep-14	Dec-14	Mar-15	Jun-15	Sep-15	Dec-15	Mar-16
Sector's Bank Rate View														
3 M onth LIBID	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.75%	1.00%	1.25%	1.50%	1.75%
6 M onth LIBID	0.39%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.60%	0.60%	0.70%	0.80%	1.10%	1.40%	1.70%
12 M onth LIBID	0.54%	0.70%	0.70%	0.70%	0.70%	0.70%	0.70%	0.80%	0.90%	1.00%	1.10%	1.30%	1.60%	1.90%
5yr PW IB Rate	0.88%	1.00%	1.00%	1.00%	1.00%	1.00%	1.10%	1.10%	1.20%	1.30%	1.30%	1.50%	1.80%	2.10%
10yr PW IB Rate	1.85%	1.50%	1.50%	1.60%	1.60%	1.70%	1.70%	1.80%	2.00%	2.20%	2.30%	2.50%	2.70%	2.90%
25yr PW IB Rate	2.87%	2.50%	2.50%	2.60%	2.60%	2.70%	2.70%	2.80%	3.00%	3.20%	3.30%	3.50%	3.70%	3.90%
50yr PW IB Rate	4.02%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.90%	3.90%	4.00%	4.10%	4.30%	4.40%	4.60%	4.80%	5.00%
Bank Rate														
Sector's View	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.75%	1.00%	1.25%	1.50%	1.75%
UBS	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	-	-	-	-	-
Capital Economics	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	-	-	-	-	-
5yr PW IB Rate														
Sector's View	1.85%	1.50%	1.50%	1.60%	1.60%	1.70%	1.70%	1.80%	2.00%	2.20%	2.30%	2.50%	2.70%	2.90%
UBS	1.85%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Capital Economics	1.85%	1.55%	1.30%	1.30%	1.30%	1.30%	1.30%	1.50%	1.60%	-	-	-	-	-
10yr PW IB Rate														
Sector's View	2.87%	2.50%	2.50%	2.60%	2.60%	2.70%	2.70%	2.80%	3.00%	3.20%	3.30%	3.50%	3.70%	3.90%
UBS	2.87%	3.00%	3.10%	3.20%	3.40%	3.50%	3.60%	3.70%	3.80%	-	-	-	-	-
Capital Economics	2.87%	2.55%	2.30%	2.30%	2.30%	2.30%	2.30%	2.30%	2.30%	-	-	-	-	-
25yr PW IB Rate														
Sector's View	4.02%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.90%	3.90%	4.00%	4.10%	4.30%	4.40%	4.60%	4.80%	5.00%
UBS	4.02%	4.20%	4.30%	4.40%	4.50%	4.50%	4.50%	4.50%	4.50%	-	-	-	-	-
Capital Economics	4.02%	3.70%	3.50%	3.50%	3.50%	3.50%	3.50%	3.50%	3.50%	-	-	-	-	-
50yr PW IB Rate														
Sector's View	4.15%	4.00%	4.00%	4.00%	4.00%	4.10%	4.10%	4.20%	4.30%	4.50%	4.60%	4.80%	5.00%	5.20%
UBS	4.15%	4.30%	4.40%	4.50%	4.60%	4.60%	4.60%	4.60%	4.60%	-	-	-	-	-
Capital Economics	4.15%	4.00%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	3.80%	-	-	-	-	-

Economic Background

The Global economy

The Eurozone debt crisis has continued to cast a pall over the world economy and has depressed growth in most countries. This has impacted the UK economy which is unlikely to have grown significantly in 2012 and is creating a major headwind for recovery in 2013. Quarter 2 of 2012 was the third quarter of contraction in the economy; this recession is the worst and slowest recovery of any of the five recessions since 1930. A return to growth @ 0.9% in quarter 3 is unlikely to prove anything more than a washing out of the dip in the previous quarter before a probable return to negative growth in quarter 4; this would leave overall growth in 2012 close to zero and could then lead into negative growth in quarter 1 of 2013, which would then mean that the UK was in its first triple dip recession since records began in 1955.

The **Eurozone sovereign debt crisis** abated following the ECB's commitment to a programme of Outright Monetary Transactions i.e. a pledge to buy unlimited amounts of bonds of countries which ask for a bailout. The immediate target for this statement was Spain which continues to prevaricate on making such a request, (for a national bailout), and so surrendering its national sovereignty to IMF supervision. However, the crisis in Greece has subsided, for the time being, as a result of the Eurozone agreement to provide a further €50bn financial support package in December. Many commentators, though, still view a Greek exit from the Euro as being likely in the longer term as successive rounds of austerity packages could make it more difficult to bring down the annual deficit and total debt as ratios of GDP due to the effect they have on shrinking the economy and reducing employment and tax revenues. However, another possible way out would be a major write down of total Greek debt; this has now been raised by the German Chancellor as a possible course of action, but not until 2014-15, and provided the Greek annual budget is in balance.

Sentiment in financial markets has improved considerably since this ECB action and additional financial support for Greece to ensure that the Eurozone remained intact during 2012. However, the foundations to this "solution" to the Eurozone debt crisis are still weak and do not address the huge obstacle of unemployment rates of over 25% in Greece and Spain. It is also possible that the situations in Portugal and Cyprus could deteriorate further in 2013 and, although they are minor economies, such developments could unnerve financial markets. There are also general elections coming up in Italy and Germany which could potentially produce some upsets on the political scene. It is, therefore, quite possible that sentiment in financial markets could turn during 2013 after the initial burst of optimism at the start of the year. While equity prices have enjoyed a strong start to 2013, the foundations for this stock market recovery are shallow given the economic fundamentals in western economies. In addition, QE has to come to an end at some point in time and there is a distinct increase in doubt in the central banks of the US and UK as to the effectiveness of any further QE in stimulating economic growth. An end to central purchases of bonds may lead to a fall in bond prices.

The US economy has only been able to manage weak growth in 2012 despite huge efforts by the Federal Reserve to stimulate the economy by liberal amounts of quantitative easing (QE) combined with a commitment to a continuation of ultra low interest rates into 2015. Unemployment levels have been slowly reducing but against a background of a fall in the numbers of those available for work. The fiscal cliff facing the President at the start of 2013 has been a major dampener discouraging business from spending on investment and increasing employment more significantly in case there is a sharp contraction in the economy in the pipeline. The fiscal cliffs, and raising the total debt ceiling, still await final resolution by the end of February. The housing market, though, does look as if it has, at long last, reached the bottom and house prices are now on the up.

Hopes for a broad based recovery have, therefore, focused on the **emerging markets**. Recent news from China appears to indicate that the economy has returned to a healthier rate of growth. However, there are still concerns around the unbalanced nature of the economy which is heavily dependent on new investment expenditure. The potential for the bubble in the property sector to burst, as it did in Japan in the 1990s, could have a material impact on the economy as a whole.

The UK economy

The Government's austerity measures, aimed at getting the public sector deficit into order, have now had to be extended, in the autumn statement, over a longer period than the original four years. Achieving this new extended timeframe will still be dependent on the UK economy returning to a reasonable pace of growth towards the end of this period.

Currently, the UK is enjoying a major financial benefit from some of the lowest sovereign borrowing costs in the world as the UK is seen as a safe haven from Eurozone debt. However, the subsiding of market concerns over the Eurozone has unwound some of the attractiveness of gilts as a safe haven and led to a significant rise in gilt yields. There is little evidence that UK consumer confidence levels are recovering, nor that the manufacturing sector is picking up. The dominant services sector disappointed in December with the PMI survey indicating the first fall in activity in two years. On the positive side, banks have made huge progress since 2008 in shrinking their balance sheets to more manageable levels and also in reducing their dependency on wholesale funding. However, availability of credit remains tight in the economy and the Funding for Lending scheme, which started in August 2012, has not yet had time to make a significant impact in respect of materially increasing overall borrowing in the economy. Finally, the housing market remains tepid and the outlook is for house prices to be little changed for a prolonged period.

Economic Growth. Economic growth has basically flat lined since the election of 2010 and, worryingly, the economic forecasts for 2012 and beyond were revised substantially lower in the Bank of England Inflation quarterly report for August 2012 and were then further lowered in the November Report. Quantitative Easing (QE) increased by £50bn in July 2012 to a total of £375bn. Many forecasters are expecting the MPC to vote for a further round of QE in early 2013 to try to stimulate economic activity. The announcement in November 2012 that £35bn will be transferred from the Bank of England's Asset Purchase Facility to the Treasury (representing coupon payments to the Bank by the Treasury on gilts held by the Bank) was also effectively a further addition of QE.

Unemployment. The Government's austerity strategy has resulted in a substantial reduction in employment in the public sector. Despite this, total employment has increased to the highest level for four years as over one million jobs have been created in the private sector in the last two years.

Inflation and Bank Rate. Inflation has fallen sharply during 2012 from a peak of 5.2% in September 2011 to 2.2% in September 2012. However, inflation increased back to 2.7% by the end of the year, though it is expected to fall back to reach the 2% target level within the two year horizon.

AAA rating. The UK continues to enjoy an AAA sovereign rating. However, the three main credit rating agencies have stated that they will be reviewing this rating in early 2013; they will, thereafter, also be carefully monitoring the rate of growth in the economy as a disappointing performance in that area could lead to a major derailment of the plans to contain the growth in the total amount of Government debt over the next few years.

Sector's forward view

Economic forecasting remains difficult with so many external influences weighing on the UK. There does, however, appear to be consensus among analysts that the economy remains relatively fragile and whilst there is still a broad range of views as to potential performance, expectations have all been downgraded during 2012. Key areas of uncertainty include:

- the potential for the Eurozone to withdraw support for Greece at some point if the Greek government was unable to eliminate the annual budget deficit and the costs of further support were to be viewed as being prohibitive, so causing a worsening of the Eurozone debt crisis and heightened risk of the breakdown of the bloc or even of the currency itself. The same considerations could also apply to Spain;
- inter government agreement on how to deal with the overall Eurozone debt crisis could fragment;
- the impact of the Eurozone crisis on financial markets and the banking sector;

- the impact of the Government's austerity plan on confidence and growth and the need to rebalance the economy from services to manufactured goods;
- the under-performance of the UK economy which could undermine the Government's policies that have been based upon levels of growth that are unlikely to be achieved;
- the risk of the UK's main trading partners, in particular the EU and US, falling into recession;
- stimulus packages failing to stimulate growth;
- elections due in Italy and Germany in 2013;
- potential for protectionism i.e. an escalation of the currency war/trade dispute between the US and China;
- the potential for action to curtail the Iranian nuclear programme;
- the situation in Syria deteriorating and impacting other countries in the Middle East.

The focus of so many consumers, corporates and banks on reducing their borrowings, rather than spending, will continue to act as a major headwind to a return to robust growth in western economies.

Given the weak outlook for economic growth, Sector sees the prospects for any changes in Bank Rate before 2015 as very limited. There is potential for the start of Bank Rate increases to be even further delayed if growth disappoints.

Sector believes that the longer run trend is for gilt yields and PWLB rates to rise due to the high volume of gilt issuance in the UK, and the high volume of debt issuance in other major western countries. The interest rate forecast in this report represents a balance of downside and upside risks. The downside risks have already been commented on. However, there are specific identifiable upside risks as follows to PWLB rates and gilt yields, and especially to longer term rates and yields:-

- UK inflation being significantly higher than in the wider EU and US causing an increase in the inflation premium in gilt yields;
- Reversal of QE; this could initially be allowing gilts held by the Bank to mature without reinvesting in new purchases, followed later by outright sale of gilts currently held;
- Reversal of Sterling's safe haven status on an improvement in financial stresses in the Eurozone;
- Investors reverse de-risking by moving money from government bonds into shares in anticipation of a return to worldwide economic growth;
- The possibility of a UK credit rating downgrade.

**Buddsoddiadau Penodedig ac Amhenodedig/Rhestr Benthycy Cymeradwyedig/
Specified and Non-Specified Investments/Approved Lending List**

Rheolau/Criteria

<p>BUDDSODDIADAU PENODEDIG</p> <p>Adneuon y Trysorlys</p> <p>Adneuon gydag awdurdodau lleol y DU hyd at 364 diwrnod.</p> <p>Adneuon gyda banciau a chymdeithasau adeiladu sydd wedi derbyn cyfradd credyd uchel, am gyfnodau o hyd at 364 diwrnod (gweler 4.1).</p>	<p>SPECIFIED INVESTMENTS</p> <p>Treasury Deposits</p> <p>Deposits with UK local authorities for up to 364 days.</p> <p>Deposits with banks and building societies which have been awarded a high credit rating, for up to 364 days (see 4.1).</p>
<p>BUDDSODDIADAU AMHENOEDIG <i>Mwyafswm ar unrhyw bryd £30m.</i></p> <p>Grŵp 1 (<i>wedi eu cymeradwyo</i>) Adneuon gyda banciau am gyfnodau o hyd at 5 mlynedd (gweler 4.2).</p> <p>Mwyafswm ar unrhyw bryd £15m.</p> <p>Adneuon gyda banciau a chymdeithasau adeiladu nad ydynt wedi derbyn cyfradd credyd uchel, am gyfnodau o hyd at 364 diwrnod (gweler 4.2).</p> <p>Mwyafswm ar unrhyw bryd £5m.</p> <p>Banciau'r DU sydd wedi eu gwladoli</p> <p>Banciau a ddaw dan Becyn Cefnogi System Bancio'r DU</p> <p>Giltiau</p> <p>Biliau'r Trysorlys</p> <p>Cronfeydd Marchnad Arian a raddiwyd AAA</p> <p>Gwarant Ddiamwys y Llywodraeth ar faterion dyled penodol (e.e. tystysgrifau adneuon, bondiau, a.y.b.) gan fanciau sy'n cael diogelwch dan y pecyn cefnogi system bancio.</p> <p>Grŵp 2 (<i>angen cymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith</i>) Dyrodidiadau Euro-Sterling gan rai cyrff rhyngwladol a restrir ar Gyfnwidfeydd Stoc gwledydd cymwys yr AEE.</p> <p>Mwyafswm ar unrhyw bryd £10m.</p> <p>Grŵp 3 (<i>angen cymeradwyaeth y Cyngor</i>) Pob math arall o fuddsoddiad i bwrpas Rheoli'r Trysorlys.</p> <p>Dim ond gwrthbartïon a gymeradwywyd o wledydd sydd â chyfradd credyd isaf o AA- trwy Fitch Ratings (neu gyfatebol trwy asiantaethau eraill os nad yw Fitch yn eu darparu) fydd y Cyngor yn eu defnyddio.</p> <p>Bydd y Cyngor hefyd yn gwneud benthyciadau i bwrpas cyflwyno ei wasanaethau lle mae cyllideb benodol wedi ei gytuno i'r pwrpas e.e. tai fforddiadwy. Bydd hefyd yn gwneud adneuon a buddsoddiadau yn sefydliadau ariannol i bwrpas darparu ei wasanaethau.</p>	<p>NON-SPECIFIED INVESTMENTS <i>Overall limit at any time £30m.</i></p> <p>Group 1 (<i>approved for use</i>) Deposits with banks for up to 5 years (see 4.2).</p> <p>Overall limit at any time £15m.</p> <p>Deposits with banks and building societies which have not been awarded a high credit rating, for up to 364 days (see 4.2).</p> <p>Overall limit at any time £5m.</p> <p>Nationalised Banks in the UK</p> <p>Banks covered by UK Banking System Support Package</p> <p>Gilts</p> <p>Treasury Bills</p> <p>Triple A Rated Money Market Funds</p> <p>UK Government Explicit Guarantee on specific debt issues (e.g. certificates of deposits, bonds, etc.) by banks covered by the banking system support package.</p> <p>Group 2 (<i>requires Executive approval</i>) Euro-Sterling issues by certain Supranational bodies listed on the Stock Exchanges of qualifying EAA states.</p> <p>Overall limit at any time £10m.</p> <p>Group 3 (<i>requires the Council's approval</i>) All other types of investment for Treasury Management purposes.</p> <p>The Council will only use approved counterparties from countries with a minimum sovereign credit rating of AA- from Fitch Ratings (or equivalent from other agencies if Fitch does not provide).</p> <p>The Council will also make loans for the purposes of the delivery of its services where there is an approved budget for that specific purpose e.g. affordable housing. It will also make deposits and investments in financial institutions for the purposes of the delivery of its services.</p>

CYNGOR SIR YNYS MÔN – ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL
CYRFF Y GELLIR RHOI ARIAN AR FENTHYG IDDYNT YN ÔL Y GYFRADD CREDYD - ADNEUON
Rheolau diwygiedig - Mawrth 2013
APPROVED LENDING LIST BY CREDIT RATING – DEPOSITS
Revised Criteria – March 2013

4.1	BUDDSODDIADAU PENODEDIG/SPECIFIED INVESTMENTS*	Rheolau/Criteria
Si) aiii	Cymdeithasau Adeiladu; Banciau'r DU a thramor- £10m am 12 mis (364 diwrnod) Building Societies; UK & Foreign Banks - £10m for 12 months (364 days)	AA- & A1 + /P1/F1+
Si) aiii	Banciau'r DU sydd wedi eu gwladoli/eu gwladoli'n rhannol - £10m am 12 mis (364 diwrnod) Nationalised/Semi Nationalised UK Banks - £10m for 12 months (364 days)	Pob un /All : CC neu PGC/ HoF(R) or HoS(F)
Si) c	Cymdeithasau Adeiladu; Banciau'r DU a thramor - £5m am 3 mis Building Societies; UK & Foreign Banks - £5m for 3 months	A & A1 + /P1/F1
Si)d	Banciau'r DU a thramor - £10m am 1 mis UK & Foreign Banks - £10m for 1 month	A & A1 + /P1/F1
Sv)	Trysorlys y DU – dim mwyafswm UK Treasury – no maximum	
Svi)	Awdurdodau Lleol y DU - £5m am 12 mis UK Local Authorities - £5m for 12 months	Pob un /All : CC neu PGC/HoS(F) or HoS(F)
4.2	BUDDSODDIADAU AMHENODEDIG/NON-SPECIFIED INVESTMENTS*	
Ni) ai	Banciau'r DU a thramor - £10m am 5 mlynedd UK & Foreign Banks - £10m for 5 years	AA & A1 + /P1/F1 + Cefnogaeth/Support ½ CC neu PGC/ HoF(R) or HoS(F)
Ni) ai	Banciau'r DU a thramor - £10m am 3 blynedd UK & Foreign Banks - £10m for 3 years	AA & A1 + /P1/F1 + Cefnogaeth/Support ½ CC neu PGC/ HoF(R) or HoS(F)
N ii)	Is-gwmnïau Prif Fanciau'r DU - £1m am 1 mis Subsidiaries Major UK Banks - £1m for 1 month	Pob un /All : CC neu PGC/ HoF(R) or HoS(F)
N iii)	Banciau Clirio Eraill y DU - £1m am 1 mis Other UK Clearing Banks - £1m for 1 month	Pob un /All : CC neu PGC/ HoF(R) or HoS(F)
N iv) c	Cymdeithasau Adeiladu'r DU - £2m am 2 fis UK Building Societies - £2m for 2 months	Graddfa unigol/ Cefnogaeth dda Good individual/ Support Ratings
N iv) ch	Cymdeithasau Adeiladu'r DU - £1m am 1 mis UK Building Societies - £1m for 1 months	Pob un /All : CC neu PGC/ HoF(R) or HoS(F)
	* Yn amodol ar uchafswm fesul gwrth barti a fesul grŵp. * Subject to limits by counterparty and by group. * Yn amodol hefyd ar raddfa credyd y wlad y mae'r banc yn perthyn iddo. * Subject also to the sovereign credit rating of the country the bank is from.	

Gwledydd wedi eu cymeradwyo ar gyfer buddsoddi

Seiliedig ar y raddfa isaf ar gael

AAA

- Awstralia
- Canada
- Denmarc
- Y Ffindir
- Yr Almaen
- Lwcsebrwg
- Yr Iseldiroedd
- Norwy
- Singapore
- Sweden
- Y Swistir

AA+

- Ffrainc
- Hong Kong
- U.D.A
- D.U.

AA

- Abu Dhabi
- Qatar
- Emiradau Arabaidd Unedig

AA-

- Gwlad Belg
- Japan
- Saudi Arabia

Cynllun dirprwyo ar gyfer rheoli'r trysorlys

(i) Y Cyngor Sir

- Derbyn ac adolygu adroddiadau ar bolisiâu, arferion a gweithgareddau rheoli trysorlys; a
- Cymeradwyo strategaeth flynyddol.

(ii) Y Cyngor Sir neu'r Pwyllgor Gwaith

- Cymeradwyo/diwygio cymalau a fabwysiadwyd gan y sefydliad, y datganiad ar y polisi rheoli trysorlys a'r arferion rheoli trysorlys;
- Ystyried a chymeradwyo'r gyllideb;
- Cymeradwyo rhannu cyfrifoldebau; a
- Cymeradwyo'r dewis o ddarparwyr gwasanaeth allanol a chytuno telerau penodiad.

(iii) Y Pwyllgor Archwilio

- Adolygu'r polisi a'r gweithdrefnau rheoli trysorlys a gwneud argymhellion i'r corff cyfrifol; a
- Derbyn ac adolygu adroddiadau monitro rheolaidd a gweithredu ar argymhellion.

Rôl rheoli trysorlys y Swyddog Adran 151

Mae rôl y Swyddog Adran 151(y swyddog cyfrifol) yn cynnwys:

- Argymell cymalau, polisi/arferion rheoli trysorlys i'w cymeradwyo, adolygu'r rheini'n rheolaidd a monitro cydymffurfiaeth;
- Cyflwyno adroddiadau rheolaidd ar y polisi rheoli trysorlys;
- Cyflwyno cyllidebau ac amrywiadau mewn cyllidebau;
- Derbyn ac adolygu adroddiadau gwybodaeth reoli;
- Adolygu perfformiad y swyddogaeth rheoli trysorlys;
- Sicrhau digonolrwydd adnoddau a sgiliau rheoli trysorlys a rhannu cyfrifoldebau'n effeithiol o fewn y swyddogaeth rheoli trysorlys
- Sicrhau digonolrwydd archwilio mewnol a chydgysylltu gydag archwilwyr allanol; a
- Argymell penodi darparwyr gwasanaeth allanol.

Materion cyfalaf

- Y cynlluniau cyfalaf a'r dangosyddion pwylllog; a
- Y strategaeth Darpariaeth Isafswm Refeniw.

Côd Ymarfer : Rheoli Trysorlys CIPFA yn y Gwasanaethau Cyhoeddus

Mae'r Awdurdod hwn yn mabwysiadu'r egwyddorion allweddol CIPFA *Rheoli'r Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus : Côd Ymarfer (Cyfrol 2011)*, fel y disgrifir yn Adran 4 o'r Côd hwnnw fel a ganlyn :-

Egwyddor Allweddol 1:

Dylai sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus roi ar waith amcanion ffurfiol a chynhwysfawr, polisïau ac arferion, strategaethau a threfniadau adrodd ar gyfer rheolaeth effeithiol a rheoli eu gweithgareddau rheoli trysorlys.

Egwyddor Allweddol 2:

Dylai eu polisïau a'u harferion ei gwneud yn glir bod rheolaeth effeithiol a rheoli risgiau yn brif amcanion eu gweithgareddau rheoli trysorlys a bod cyfrifoldeb am y rhain yn gorwedd yn glir o fewn eu sefydliadau. Dylai eu harchwaeth am risg ffurfio rhan o'u strategaeth flynyddol, gan gynnwys unrhyw ddefnydd o offerynnau ariannol ar gyfer y rheolaeth bwyllog o'r risgiau hynny, a dylai sicrhau y rhoddir blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd wrth fuddsoddi arian.

Egwyddor Allweddol 3:

Dylent gydnabod bod mynd ar drywydd gwerth am arian ym maes rheolaeth trysorlys a'r defnydd o fesurau perfformiad addas yn arfau dilys ac yn bwysig i sefydliadau cyfrifol i gyflogi i gefnogi eu busnes ac amcanion y gwasanaeth; a bod, o fewn cyd-destun rheoli risg yn effeithiol eu polisïau rheoli trysorlys a'i arferion yn adlewyrchu hyn.

Aiff y Côd ymlaen i ddweud bod :

“Wrth lunio'r argymhellion hyn mae CIPFA yn cydnabod yr anawsterau o ymdrechu i gael rheolaeth effeithiol ar risg, tra ar yr un pryd yn anelu at sicrhau gwerth am arian. Nid yw'r Côd yn ceisio bod yn rhagnodol ynghylch sut y dylai'r mater hwn gael ei drin, yn enwedig gan ei fod yn cynnwys amrywiaeth mor eang o sefydliadau. Fodd bynnag, lle bo hynny'n briodol, mae nodiadau cyfarwyddo sector benodol yn rhoi cyngor addas. Mae CIPFA yn cydnabod nad oes unrhyw ddau sefydliad yn y gwasanaethau cyhoeddus yn debygol o fynd i'r afael â'r mater hwn yn union yr un modd, ond mae llwyddiant yn y maes rheoli'r trysorlys yn debygol o gael ei weld, yn enwedig yn nhermau gwerth am arian fel dangosydd o swyddogaeth rheoli'r trysorlys sy'n perfformio'n gryf”.

“Er ei fod yn dyddio'n ôl i 1991, mae CIPFA yn ystyried bod yr adroddiad gan y Trysorlys a Phwyllgor y Gwasanaeth Sifil o Dy'r Cyffredin ar gau'r BCCI yn dal yn berthnasol, ac yn yr adroddiad fe ddywedwyd :

“Wrth gydbwysu'r risg yn erbyn dychweliad, dylai awdurdodau lleol fod yn fwy pryderus i osgoi risgiau nag i wneud yr elw mwyaf.”

“Yn wir, cefnogwyd y farn hon gan adroddiad y Pwyllgor Dethol Cymunedau a Llywodraeth Leol i fuddsoddiadau awdurdodau lleol yn 2009.”

“Barn CIPFA yw trwy'r holl wasanaethau cyhoeddus y flaenoriaeth yw diogelu cyfalaf yn hytrach na gwneud yr elw mwyaf. Nid yw osgoi pob risg yn briodol nac yn bosibl. Fodd bynnag, mae'n rhaid cael cydbwysedd gyda chyfrifoldeb brwd am arian cyhoeddus.”

Felly, bydd yr Awdurdod yn mabwysiadu'r pedwar cymal canlynol fel rhan o'r rheolau sefydlog :

1. Bydd yr Awdurdod yn creu ac yn cynnal, fel congffeini ar gyfer rheolaeth effeithiol o'r trysorlys :
 - Datganiad polisi ar reoli'r trysorlys, sy'n datgan y polisïau, amcanion a'r dull o reoli risg ei weithgareddau rheoli trysorlys; a
 - Arferion rheoli trysorlys addas (ARhT) yn nodi'r modd y bydd yr Awdurdod yn ceisio cyflawni'r polisïau a'r amcanion hynny, ac yn rhagnodi sut y bydd yn trin ac yn rheoli'r gweithgareddau hynny.

Bydd cynnwys y Datganiad Polisi ac ARhT yn dilyn yr argymhellion a gynhwysir yn Adrannau 6 a 7 o'r Côd, yn amodol yn unig i newid lle bo angen adlewyrchu amgylchiadau penodol yr Awdurdod. Ni fydd newidiadau o'r fath yn golygu y bydd yr Awdurdod yn gwyro'n sylweddol oddi wrth egwyddorion allweddol y Côd.

2. Bydd yr Awdurdod hefyd yn rhoi sylw i ganllawiau ar fuddsoddiadau Llywodraeth Leol a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru ac yn effeithiol o 1 Ebrill 2010.
3. Bydd y Cyngor llawn yn derbyn adroddiadau ar ei bolisïau rheoli'r trysorlys, ymarferion a gweithgareddau, yn benodol; strategaeth flynyddol a chynllun cyn y flwyddyn, adolygiad canol blwyddyn ac adroddiad blynyddol ar ôl ei chau, yn y ffurf a ragnodir yn yr ARhT. Yn ychwanegol at hyn, bydd y Pwyllgor Archwilio yn derbyn adroddiadau adolygu chwarterol ar gyfer y chwarteri cyntaf a'r trydydd.
4. Mae'r Awdurdod yn dirprwyo cyfrifoldeb am weithredu a monitro rheolaidd o'i bolisïau rheoli'r trysorlys a'i arferion i'r Pwyllgor Archwilio, ac am weithredu a gweinyddu penderfyniadau rheoli'r trysorlys i'r Swyddog Ariannol, a fydd yn gweithredu yn unol â datganiad polisi'r Awdurdod a'r Arht ac, os yw ef/hi yn aelod o'r CIPFA, safon ymarfer broffesiynol CIPFA ar Rheoli'r Trysorlys.
5. Mae'r Awdurdod yn enwebu'r Pwyllgor Archwilio i fod yn gyfrifol am sicrhau y ceir craffu effeithiol ar y polisïau rheoli'r trysorlys, yr ymarferion a'r perfformiad.

Datganiad Polisi Rheoli'r Trysorlys

1. Mae'r Awdurdod yn diffinio ei weithgareddau rheoli'r trysorlys fel : "Rheoli buddsoddiadau'r Awdurdod a llif arian, ei fancio, trafodion marchnad arian a marchnad gyfalaf; rheolaeth effeithiol o'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r gweithgareddau hynny, a mynd ar drywydd y perfformiad gorau posibl sy'n gyson â'r risgiau hynny".
2. Mae'r sefydliad hwn o'r farn mai nodi, monitro a rheoli risg yn llwyddiannus yw'r prif feini prawf ar gyfer mesur effeithlonrwydd ei weithgareddau rheoli'r trysorlys. Yn unol â hynny, bydd dadansoddi ac adrodd ar weithgareddau rheoli'r trysorlys yn canolbwyntio ar eu goblygiadau risg i'r sefydliad, ac unrhyw offerynnau ariannol a wnaed i reoli'r risgiau hyn.
3. Mae'r sefydliad hwn yn cydnabod y bydd rheolaeth effeithiol o'r trysorlys yn ei gefnogi wrth gyflawni ei amcanion busnes a gwasanaeth. Mae felly wedi ymrwymo i egwyddorion cyflawni gwerth am arian y maes rheoli'r trysorlys, a defnyddio technegau mesur perfformiad cynhwysfawr ac addas, o fewn cyd-destun rheoli risg yn effeithiol."

Dangosyddion Pwyllog A Thrysorlys

I'W GADARNHAU GAN Y CYNGOR